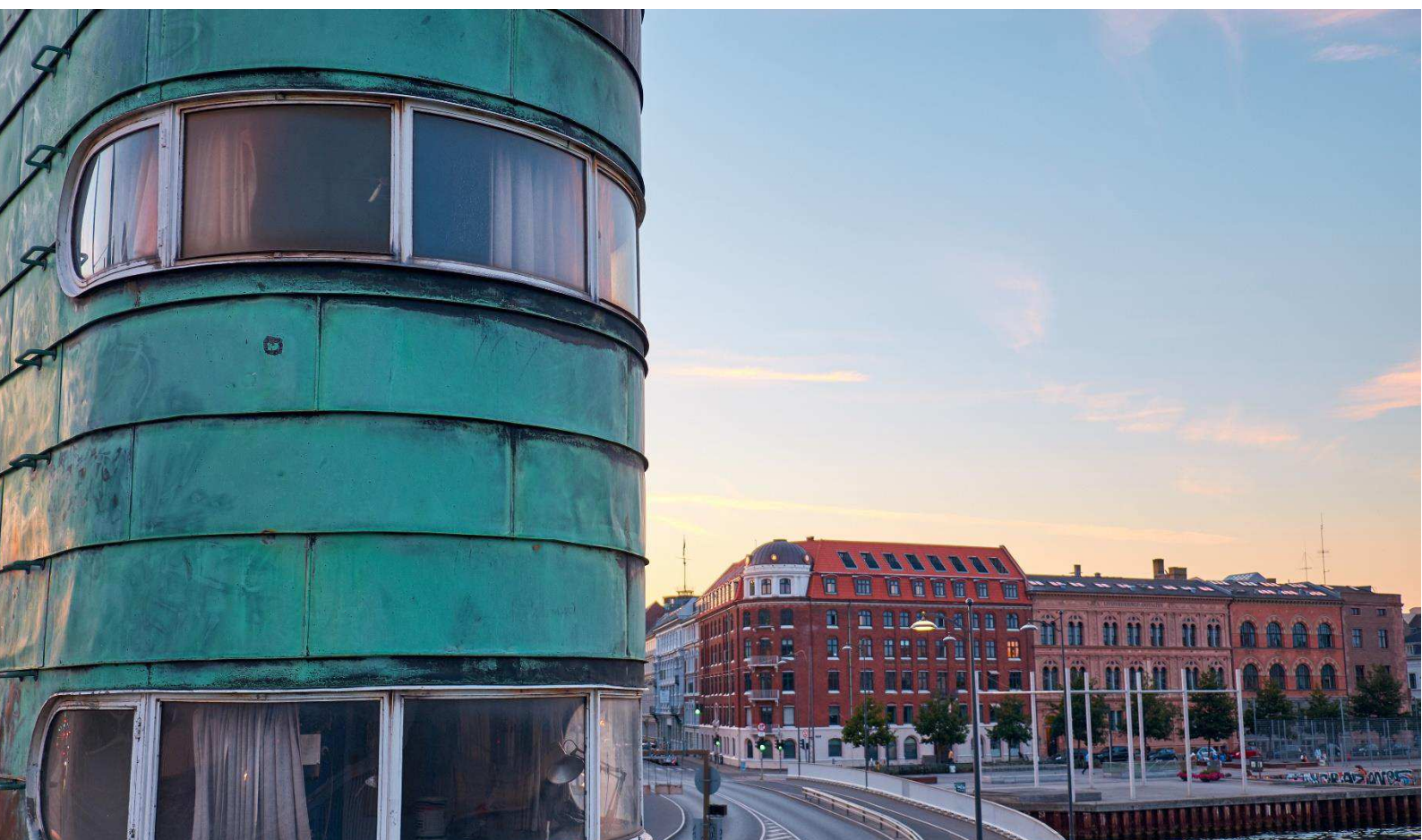

Regnskab 2023

Årsrapport

Indhold

Indhold	2
Læsevejledning.....	3
Organisationsdiagram.....	4
Ledelsespåtegning	6
Præsentation af regnskabsresultatet.....	7
Nøgletal for Københavns Kommune	9
Hvor kom pengene fra og hvor blev de brugt?	11
Regnskabsresultatet på styringsområder.....	15
Serviceområdet	17
Anlægsudgifter.....	20
Øvrig drift (overførsler mv.)	23
Finansielle poster.....	25
Koncernregnskab	27
Regnskab.....	29
Tabel 1 - Udgiftsbaseret regnskab	30
Tabel 2 - Balance	31
Tabel 3 - finansieringsoversigt.....	32
Noter	33

Læsevejledning

Årsrapport 2023

Københavns Kommune præsenterer i denne rapport kommunens regnskab for 2023.

Rapporten er delt i to:

- **LEDELSESBERETNINGEN**; der giver det overordnede billede af årets økonomiske resultater samt kommunens strukturelle nøgletal. Ledelsesberetningen giver desuden et læsevenligt overblik over kommunens samlede overordnede økonomi – herunder koncernregnskabet.
- **REGNSKABSRESULTATET**; der indeholder kommunens regnskabspraxis og oversigter over kommunens regnskabstal med tilhørende noter.

God læselyst!

Københavns Kommune

Rådhuset
1566 København V
Telefon: 33 66 33 66
Hjemmeside: [Link til Københavns Kommunes hjemmeside](#)

Foto

Dennis Jacobsen

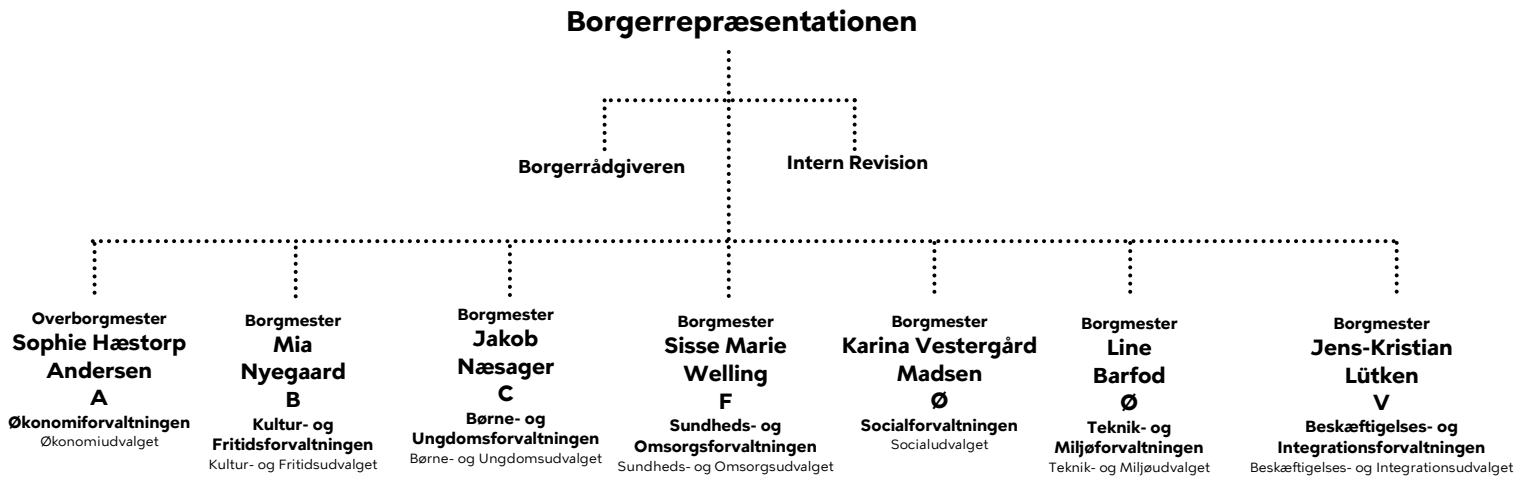
Revision

EY
Dirch Passers Allé 36
2000 Frederiksberg

Regnskabsår

2023

Organisationsdiagram

Koncernoversigt Københavns kommune

Københavns Kommune

Omsætning	43.736
Resultat	859
Aktiver	61.641
Egenkapital	27.783
Medarbejdere	42.753
Soliditet	45%
KK Ejerandel	100%
KK hæftelse for gæld i selskaber*	59.281

HOFOR	METROSELSKABET	BY & HAVN	CTR	ARC	VEST-FORBRÆNDING	MOVIA	HOVEDSTADENS BEREDSKAB	ARENA CPHX
6.711	1.670	508	2.366	1.396	1.657	5.443	580	52
213	3.858	1.256	-262	31	-3	0	-4	34
39.503	36.608	17.330	7.372	4.242	3.656	1.610	254	1.018
15.780	1.413	-185	530	480	1.195	-255	31	339
1.526	339	136	33	306	380	959	994	1
40%	4%	-1%	7%	11%	33%	-16%	12%	33%
100%**	50%	95%	69%	67%	21%	15%	80%	50%
14.344	17.597	16.565	4.722	2.464	501	289	177	0
BIOFOS	Copenhagen Malmö Port							
497	877							
-36	25							
3.742	1.159							
3.382	542							
174	301							
90%	47%							
47%	48%							
108	0							

Tal baseret på 2022-regnskaber
Alle tal er i mio. kr., dog er Copenhagen Malmö Port i SEK.

*Selskabernes gæld er tillagt Københavns Kommunes egen langfristede gæld på 2.622 mio. kr. (ikke konsolideret)

**Ekskl. regulering for minoritetsejere

Forord

I 2023 var København hele verdens Arkitekturhovedstad, og vi kunne igen fejre store sportslige sejre på Rådhuspladsen. Kommunen har en solid økonomi, men der er stadig behov for en målrettet indsats for at sikre den borgernære velfærd.

2023 var året, hvor vi fejrede, at København var valgt af UNESCO som hele verdens Arkitekturhovedstad. København blev sat på verdenskortet med en international anerkendelse af byens arkitektur og nye svar på bæredygtig byudvikling gennem innovation og klimatilpasning.

Arbejdet fortsætter, og i slutningen af året vedtog Borgerrepræsentationen Københavns nye kommuneplanstrategi 'Fremtidens klimavenlige hovedstad'. Strategien sætter fokus på betalbare boliger, turisme i flere bydele og klimavenlig byudvikling. Samtidig er København blandt de grønneste storbyer, og vi har ambitioner om at blive endnu bedre: Klimaplan 2035 skal gøre København klimapositiv.

2023 blev også året, hvor vi fik lejlighed til at fejre store sportsbegivenheder. Vi begyndte allerede i januar med at hylde håndboldherrerne med en kæmpe fest på Rådhuspladsen, og i sommer blev det til endnu et besøg på rådhuset for Jonas Vingegaard, nu som dobbelt vinder af Tour de France.

Men året var også præget af krigen i Ukraine, og der er igen i år ydet en stor indsats for at sørge for boliger, beskæftigelse og skolegang til de fordrevne, så de kan få den bedst mulige tilværelse i Danmark, på trods af den frygtelige situation i deres hjemland.

Efter et 2022 med høj inflation og bekymring for en økonomisk krise gik det bedre i 2023, både i Danmark og København. Regnskabet for 2023 viser, at kommunen har en solid økonomi, der sikrer københavnernes velfærd, og at hverdagen fungerer.

Alligevel er der også udfordringer forbundet med den borgernære velfærd, som er kommunens

kerneopgave. Socialområdet og det specialiserede undervisningsområde har oplevet et stigende udgiftspres i 2023, som også vil påvirke kommunens økonomi fremadrettet.

Samtidig arbejder vi løbende på at forbedre de fysiske rammer for velfærden. I 2023 færdiggjorde vi byggeriet af Nordøstamager Skole, udvidede Skolen i Sydhavn og færdiggjorde første del af en stor renovering af Herbergscentret Sundholm. Derudover er forholdene for cyklister forbedret på flere strækninger i byen.

I 2023 er vi også blevet flere københavnere, og for at kunne yde en god service til alle borgere i Københavns Kommune arbejder vi hele tiden på at effektivisere vores drift. I 2023 er der blevet effektiviseret for 232 mio. kr., blandt andet gennem investeringer i udskiftning af gadebelysning til LED, så vi både kan frigive midler til velfærden og reducere vores CO₂-udledning.

Jeg glæder mig til at arbejde videre for både de nye københavnere, der kommer til, og dem der allerede bor i vores dejlige by.

Sophie Hæstorp Andersen

Overborgmester

Ledelsespåtegning

Undertegnede erklærer hermed, at regnskabet for 2023 for Københavns Kommune er aflagt i overensstemmelse med Indenrigsministeriets budget og regnskabssystem, at den anvendte regnskabspraksis anses for hensigtsmæssig, samt at regnskabet giver et retvisende billede af kommunens økonomi.

Økonomiudvalget

Overborgmester
Sophie Hæstorp Andersen (A)

Børne- og Ungdomsudvalget

Borgmester
Jakob Næsager (C)

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Borgmester
Jens-Kristian Lütken (V)

Kultur- og Fritidsudvalget

Borgmester
Mia Nyegaard (B)

Socialudvalget

Borgmester
Karina Vestergård Madsen (Ø)

Sundheds- og Omsorgsudvalget

Borgmester
Sisse Marie Welling (F)

Teknik- og Miljøudvalget

Borgmester
Line Barfod (Ø)

Den enkelte borgmester og direktør skriver under for den del af regnskabet, der vedrører deres udvalgsområde. Overborgmesteren og Økonomiforvaltningens administrerende direktør skriver på vegne af Økonomiudvalget under for Københavns Kommunes samlede regnskab.

Økonomiforvaltningen

Administrerende direktør
Søren Hartmann Hede

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Administrerende direktør
Tobias Børner Stax

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Administrerende direktør
Henrik Lund

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Administrerende direktør
Søren Tegen Pedersen

Socialforvaltningen

Administrerende direktør
Mikkel Boje

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Administrerende direktør
Per Lindberg Bennetsen

Teknik- og Miljøforvaltningen

Administrerende direktør
Søren Wille

Præsentation af regnskabsresultatet

Det samlede regnskabsresultat er i 2023 fortsat påvirket af krigen i Ukraine og et stigende pres på specialundervisnings- og socialområdet, som har medført øgede udgifter på service. Samtidig ligger anlægsudgifterne fortsat på et højt niveau, selvom der er sket en tilpasning til en lavere anlægsramme. Også indtægterne er steget i forhold til 2022, hvilket primært skyldes øgede skatteindtægter. Samlet set har året givet et overskud på den løbende drift, som ligger over det budgettede.

Københavns Kommunes udgiftsbaserede regnskab viser et samlet resultat på 1.459 mio. kr., hvilket er 1.199 mio. kr. højere end budgetteret. Det samlede resultat er 600 mio. kr. højere end i 2022, mens anlægsudgifter og -indtægter er faldet væsentligt.

Forbruget på service er i 2023 268 mio. kr. højere end vedtaget budget og 37 mio. kr. lavere end servicrammen, som den opgøres af KL (se afsnittet 'Driftsresultat på styringsområder'). Krigen i Ukraine har betydet, at Københavns Kommune ved udgangen af 2023 har modtaget i alt ca. 3.400 fordrevne. Det har givet udgifter på i alt 268 mio. kr. til især indkvartering og modtagelse af børn og unge i skoler og dagtilbud. Kommunen har i 2023 styret

efter, at modtagelse af fordrevne fra Ukraine ikke skal fortrænge øvrige kommunale serviceudgifter, hvorfor disse holdes ude af kommunens egen opgørelse af servicrammen.

På anlægsområdet er eksekveringen faldet med 467 mio. kr. i forhold til 2022 som følge af udskydelser og prioriteringer på anlægsområdet i 2023 i forlængelse af, at kommunernes samlede anlægsramme og især Københavns Kommunes andel af rammen er faldet.

Udgiftsrammen på anlæg er ligesom sidste år overskredet, i 2023 med 358 mio. kr., hvoraf 78 mio. kr. kan henføres til merudgifter til indkvartering af fordrevne fra Ukraine.

Regnskabsopgørelse

(Mio. kr. i løbende priser)	Regnskab 2022	Vedtaget budget 2023	Regnskab 2023	Afvigelse ift. vedtaget budget	Udvikling 2022-2023
Indtægter	43.736	44.898	45.677	780	1.941
Serviceudgifter	29.059	29.837	30.105	-268	1.046
Overførsler mv.	10.580	11.402	10.783	619	203
= Driftsresultat før finansielle poster	4.098	3.659	4.789	1.130	691
Finansielle poster, netto	465	242	442	200	-23
= Resultat af ordinær driftsvirksomhed	4.563	3.901	5.230	1.330	668
Anlægsudgifter	4.280	3.455	3.813	-358	-467
Anlægsindtægter	539	214	228	14	-311
= Resultat af det skattefinansierede område	821	659	1.645	985	824
Forsyning	-38	400	186	214	224
= RESULTAT I ALT	859	260	1.459	1.199	600

Udgifterne til overførsler m.v. er nogenlunde på niveau med 2022, og har været væsentligt lavere end forventet ved budgetvedtagelsen.

For en detaljeret oversigt over det samlede regnskab se tabel 1 - Udgiftsbaseret regnskab.

Resultatet viser, at Københavns Kommune generelt har en sund økonomi og samlet set overholder servicerammen. Det budgetterede overskud er afsat til fremtidige investeringer, mens overskuddet herudover anvendes i forbindelse med de politiske forhandlinger om overførselssagen 2023-2024.

Københavns Kommunes indtægter fra skatter, tilskud og udligning er steget med 1.941 mio. kr. fra 2022 til 2023. Størstedelen skyldes stigende indtægter fra indkomstskat, men også selskabs- og forskerskat viser en stigende tendens. Stigningen i skatteindtægter skyldes blandt andet et

forbedret udskrivningsgrundlag kombineret med det stigende indbyggertal i Københavns Kommune, hvilket omvendt medfører lavere indtægter fra udligning.

Københavns Kommune har i 2023 et positivt nettoresultat på 442 mio. kr. på de finansielle poster. Indtægterne består primært af renteindtægter af bankindeståender og deponeringer.

Forsyningsområdet inkl. klimatilpasning viser en samlet udgift på 186 mio. kr. i 2023. Årets resultat på området er primært udtryk for, at udgifterne til anlæg af klimatilpasningsprojekter var lavere end forventet ved budgetvedtagelsen, samtidig med at der har været merindtægter på jorddeponi. Forsyningsområdet er underlagt hvile-i-sig-selv princippet, så indtægter og udgifter på langt sigt er lige store.

Nøgletal for Københavns Kommune

Nøgletallene giver et overordnet billede af udviklingen i Københavns Kommune. I 2023 har Københavns Kommune haft en befolkningstilvækst på 5.686 indbyggere. Det er en væsentligt mindre vækst end i 2022, hvilket dog hovedsageligt skyldes, at Københavns Kommune i 2022 modtog væsentligt flere fordrevne fra Ukraine end der kom til i 2023.

I løbet af 2023 er der kommet 5.686 eller ca. 1 procent flere københavnere, hvormed kommunen ved udgangen af 2023 havde 659.350 indbyggere. Dermed er befolkningsvæksten igen på niveau med 2020 og 2021 efter et større hop i 2022, der dog pri-

mært skyldtes modtagelse af fordrevne fra Ukraine. Der modtages fortsat nye fordrevne, men tilstrømningen har været væsentlig lavere i 2023. Befolkningstilvæksten ligger samlet set fortsat over landsgennemsnittet, der for 2023 var 0,5 procent.

Befolkningsudviklingen

(Ved udgangen af året)	2019	2020	2021	2022	2023
Befolkning	632.340	638.11	644.431	653.664	659.350
Tilvækst	8.936	5.777	6.314	9.233	5.686
Tilvækst i procent	1,4 %	0,9 %	1,0 %	1,4 %	0,9 %

Københavns Kommune har fokus på at effektivisere driften for at skabe plads til de mange nye københavnere inden for kommunens serviceramme, som fastsættes i aftalen om kommunernes økonomi. Kommunen har i årene 2018-2023 årligt effektiviseret for 232-406 mio. kr. på tværs af alle fagområder. Der er særligt fokus på at omprioritere midler til

kernedriften ved hjælp af effektiviseringer af kommunens fælles funktioner, herunder administration, IT, indkøb og energiforbrug. I 2023 er der blevet effektiviseret for i alt 232 mio. kr., og der er blandt andet foretaget investeringer i udskiftning af gadebelysning til LED, hvilket både giver lavere energjudgifter og reducerer kommunens CO₂-udledning.

Nøgletal for driften

(Kr. pr. indbygger - 2023 p/l)	Regnskab 2019	Regnskab 2020	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023
Serviceudgifter	44.347	45.703	45.998	46.159	45.857
Driftsbalance	9.949	10.513	7.293	7.568	8.279
Bruttoanlæg	5.297	5.589	5.675	6.706	5.809
Overførselsudgifter	17.314	18.762	18.261	16.582	16.348
Indkomstskat	45.920	48.276	46.231	46.736	47.515

Driftsbalancen er udtryk for forskellen mellem kommunens indtægter fra skatter, tilskud, udligning og finansielle poster på den ene side og kommunens nettodriftsudgifter eksklusive forsyning på den anden side. Eksempelvis skal anlægsudgifter finansieres af overskuddet på driftsbalancen. Københavns Kommunes driftsbalance pr. indbygger på 8.294 kr. i 2023 er en væsentlig stigning fra året før, hvilket afspejler stigningen i det samlede regnskabsresultat. Københavns Kommune har overordnet en særdeles sund økonomi, hvor der er balance mellem indtægter og udgifter.

Efter et antal år med stigende serviceudgifter pr. indbygger, er udviklingen vendt, og der ses et mindre fald i 2023. Af de samlede serviceudgifter i 2023 kan ca. 400 kr. pr. indbygger henføres til merudgifter vedrørende fordrevne fra Ukraine.

Overførselsudgifterne pr. indbygger er stagneret efter et kraftigt fald i 2022.

Efter en tid med generel højkonjunktur og en genåbning af samfundet er ledigheden begyndt at stige moderat som følge af høj inflation og konjunkturdæmpende rentestigninger. Bruttoledigheden i Københavns Kommune er således steget fra 3,5 procent i 3. kvartal 2022 til 3,8 procent i 3. kvartal 2023. Bruttoledigheden på landsplan er i samme periode steget fra 2,6 procent til 2,8 procent.

Kommuneskatten i Københavns Kommune blev i 2023 sænket med 0,1 procentpoint efter at have ligget stabilt på 23,8 procent siden 2009. Dermed havde Københavns Kommune i 2023 landets 6. laveste indkomstskatteprocent. Ejendomsskat betales enten i form af grundskyld på afgiftspligtige grundværdier eller som dækningsafgift vedrørende offentlige ejendomme og private forretningsejendomme. Grundskyldspromillen er fastholdt på 34 og dækningsafgiftspromillen for private ejendomme på 12,7.

Finansielle nøgletal

(Løbende priser)	Regnskab 2019	Regnskab 2020	Regnskab 2021	Regnskab 2022	Regnskab 2023
Soliditetsgrad (procent)	13,9	15,3	23,2	44,3	49,0
Personskat (procent)	23,8	23,8	23,8	23,8	23,7
Grundskyldspromille	34,0	34,0	34,0	34,0	34,0
Dækningsafgiftspromille	9,8	9,8	9,8	12,7	12,7
Samlede skatteindtægter (mio. kr.)	33.232	36.420	35.112	36.953	39.186
Langfristet gæld pr. 31/12 pr. indbygger	5.522	4.339	4.151	4.011	3.850

Kommunens soliditetsgrad, som er udtryk for, hvor meget egenkapitalen udgør af kommunen samlede aktiver, er steget siden 2022, hvilket skyldes en stigning i kommunens egenkapital fra 26,9 mia. kr. til 32,8 mia. kr., hovedsageligt som følge af en værdiforøgelse af de selskaber, Københavns Kommune er

medejer af. Herudover medfører årets driftsresultat en stigning i egenkapitalen. Københavns Kommune arbejder løbende på at nedbringe sin gæld, og gælden pr. indbygger har således været støt faldende i de senere år.

Hvor kom pengene fra og hvor blev de brugt?

Københavns Kommunes nettoindtægter fra skatter, tilskud, udligning og renter mv. var i 2023 på 46 mia. kr. Heraf udgjorde skatteindtægterne netto 39 mia. kr., svarende til 85 procent af kommunens samlede nettoindtægter. Pengene bruges på kernevelfærd til borgerne, herunder særligt på beskæftigelsesområdet, dagpasnings- og undervisningsområdet samt socialområdet m.v.

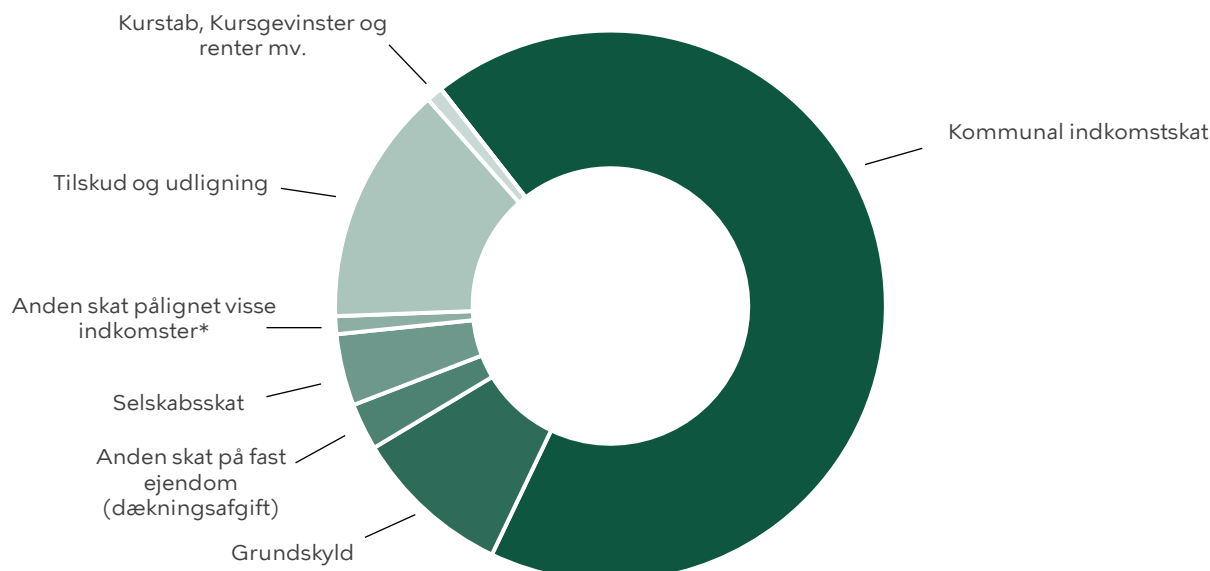
Københavns Kommunes indtægter kommer primært fra en række skatter samt tilskud og udligning. Herudover er der en række mindre indtægtskilder.

Tabellen nedenfor viser, hvor kommunens nettoindtægter kom fra i 2023.

Hvor kom pengene fra i 2023?

(Opgjort netto i mio. kr., løbende priser)	2022	2023	Andel i 2023
Kommunal indkomstskat	29.422	31.194	67,6%
Grundskyld	4.260	4.298	9,3%
Anden skat på fast ejendom (dækningsafgift)	1.259	1.268	2,7%
Selskabsskat	1.655	1.942	4,2%
Anden skat på lignet visse indkomster*	356	484	1,0%
Tilskud og udligning	6.784	6.492	14,1%
Kurstab, kursgevinster og renter m.v.	465	442	1,0%
Forsyningsvirksomheder	38	-	-
Indtægter i alt	44.239	46.119	100%

*Skat af dødsboer samt bruttoskat efter § 48 i kildeskatteloven

Skatter

Skatter er Københavns Kommunes vigtigste indtægtskilde og udgjorde i 2023 samlet 39.186 mio. kr. Det er en stigning på 2.233 mio. kr. ift. niveauet i 2022. Stigningen kan overvejende henføres til højere indtægter fra indkomstskat samt fra kommunens andel af selskabs- og forskerskat.

Den kommunale indkomstskat er kommunens største indtægtspost og udgjorde 31.194 mio. kr. i 2023. Der er tale om en stigning på 1.772 mio. kr. ift. 2022. København har i 2023 budgetteret indkomstskatten på baggrund af Indenrigs- og Boligministeriets statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Stigningen fra 2022 til 2023 er baseret på ministeriets fremskrivning af udskrivningsgrundlaget på landsplan, som ikke tager højde for afvigelser i den enkelte kommunes befolknings-, beskæftigelses- eller lønudvikling.

Ejendomsskat (grundskyld og dækningsafgift) udgør kommunens næststørste skattekilde og udgjorde i 2023 i alt 5.566 mio. kr., hvilket er en stigning på 47 mio. kr. siden 2022. I juni 2023 vedtog Folketinget en ny ejendomsskattelov, som ændrer grundlaget for beregningen af provenuet fra ejendomsskat med bagudrettet virkning i 2023.

Tilskud og udligning

Københavns Kommune modtog i 2023 i alt 6.492 mio. kr. i tilskud og udligning. Der er tale om et fald på 292 mio. kr. i forhold til niveauet i 2022. Den lavere indtægt skal primært ses i sammenhæng med, at ovennævnte stigning i skatteindtægter øger Københavns bidrag til den mellemkommunale udligning samt til udligning af selskabsskat.

Tilskud og udligning er hovedsageligt finansieret via statens bloktilskud til kommunerne under ét. Bloktilskuddet sikrer, at der er finansiering til det udgiftsniveau, der årligt fastsættes i aftalen om kommunernes økonomi.

I takt med, at de nye ejendomsvurderinger udsendes, vil kommunens indtægter fra ejendomsskatter i 2023 derfor blive efterreguleret i de kommende år.

Selskabsskatten udgjorde 1.942 mio. kr. i 2023, hvilket er en stigning på 287 mio. kr. sammenlignet med året før. Den kommunale andel af selskabsskatten afregnes med tre års forsinkelse, hvormed indtægten i 2023 vedrører selskabsskatten i indkomstår 2020. Den højere indtægt i 2023 kan primært henføres til selskabsskat fra enkelte større virksomheder i København.

Forskerskatteordningen (bruttoskat efter § 48 i kildeskatteoven) indebærer, at udenlandske forskere og nøglemedarbejdere har mulighed for at opnå gunstige skattemæssige vilkår ved arbejde i Danmark. Provenuet afhænger af, hvor mange medarbejdere, der registreres på ordningen og deres konkrete indkomstforhold. I 2023 udgjorde Københavns indtægt fra forskerskat 468 mio. kr., hvilket er en stigning på 128 mio. kr. fra 2022 til 2023. Det er staten, der administrerer ordningen, hvor 2/3 af ordningens provenu tilfalder staten og den resterende 1/3 af provenuet tilfalder kommunerne.

Bloktilskuddet fordeles mellem kommunerne på baggrund af folketal. I det generelle udligningssystem udlignes kommunerne desuden på baggrund af forskellen mellem et forventet udgiftsbehov beregnet pba. den aldersmæssige og socioøkonomiske sammensætning af kommunens befolkning, samt på baggrund af kommunens forventede skatteindtægter set i forhold til landet som helhed. Derudover eksisterer der en række særskilte udligningsordninger, herunder fx udligning af selskabsskat. Kommunens indtægter fra tilskud og udligning er opgjort i tabellen på næste side.

Tilskud og udligning

(Mio. kr., løbende priser)	2022	2023	Andel i 2023
Kommunal udligning og generelle tilskud	6.129	5.901	91%
Likviditetstilskud	165	166	3%
Øvrige indtægter og bidrag*	490	425	7%
I alt	6.784	6.492	100%

* Herunder bl.a. bidrag og tilskud vedrørende udlændinge samt bidrag til regional udvikling.

Kommunal udligning og generelle tilskud udgjorde 5.901 mio. kr. i 2023, hvilket er et fald på 228 mio. kr. ift. 2022. Faldet skyldes primært to forhold. Dels at København yder større bidrag til udligningen af kommunernes beskatningsgrundlag i 2023 end i 2022, dels en stigning i udligningen af selskabsskat. Øvrige tilskud udgjorde 425 mio. kr. i 2023, hvilket er et fald på 65 mio. kr. i forhold til 2022.

Ændringen dækker bl.a. aftrapning af kompensatio- nen fra overgangsordningen vedrørende udlig- ningsreformen, der er fuldt indfaset i 2023. Likvidi- tetstilskuddet til kommunerne har siden 2020 lig- get fast på 1,5 mia. kr., hvoraf København modtager en andel svarende til kommunens befolkningsan- del.

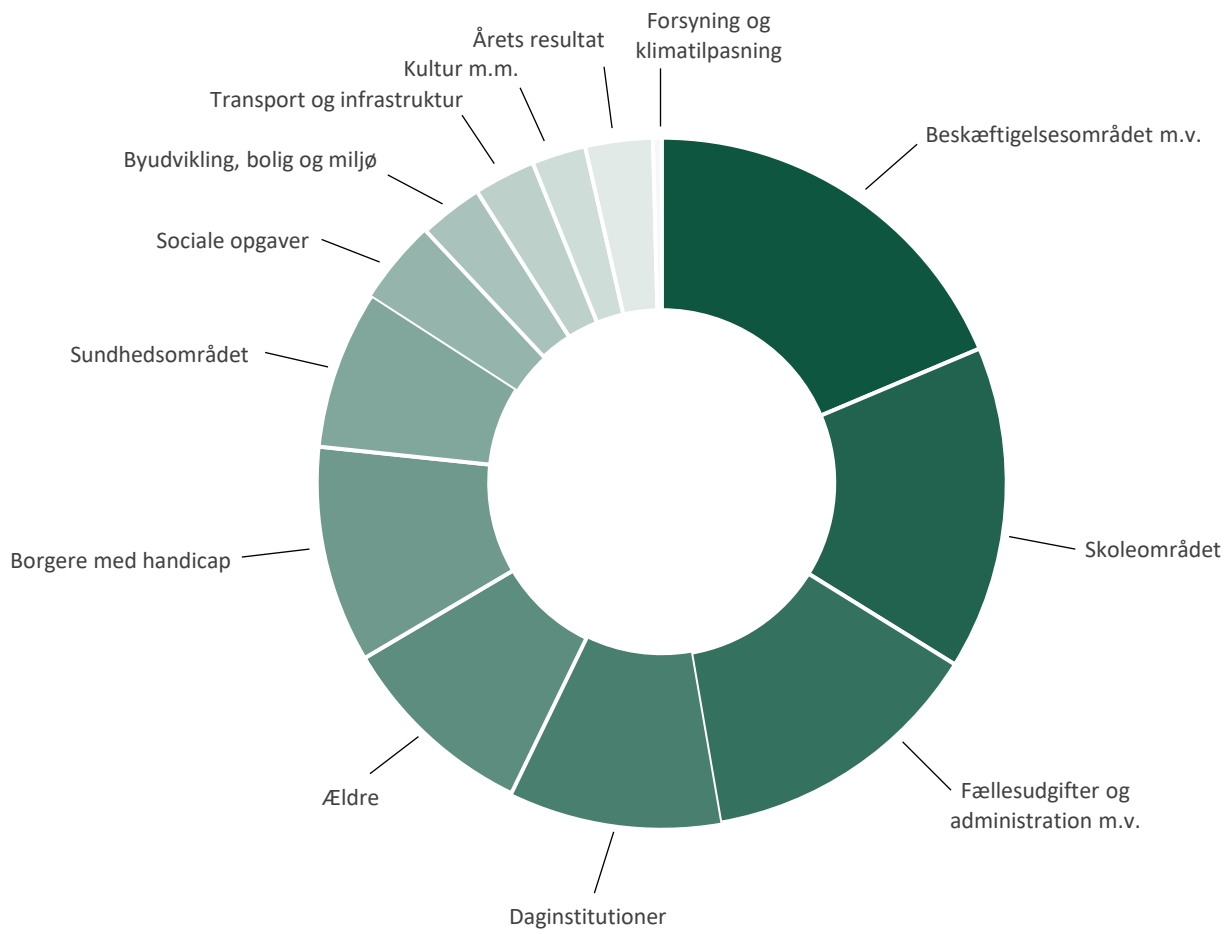
Hvad blev pengene brugt på i 2023?

Tabel og figur nedenfor giver et samlet overblik over, hvordan nettoudgifterne på service, anlæg og overførsler samlet set har været fordelt på indsats- områder i 2022 og 2023. Der er en samlet stigning

i kommunens udgifter på 509 mio. kr., hvilket dæk- ker over både stigninger og fald på en række vel- færdsudgifter. De forskellige udgiftsområder gen- nemgås i de nedenstående afsnit.

Hvad blev pengene brugt på i 2023?

(Opgjort netto i mio. kr., 2023 p/l)	2022	2023	Andel i 2023
Beskæftigelsesområdet mv.	8.612	8.599	18,6%
Skoleområdet	7.098	7.004	15,2%
Fællesudgifter og administration mv.	6.194	6.204	13,5%
Daginstitutioner	4.928	4.563	9,9%
Ældre	4.413	4.306	9,3%
Borgere med handicap	4.352	4.684	10,2%
Sundhedsområdet	3.428	3.440	7,5%
Sociale opgaver	1.846	1.795	3,9%
Byudvikling, bolig og miljø	1.480	1.377	3,0%
Transport og infrastruktur	1.192	1.334	2,9%
Kultur mm.	1.183	1.168	2,5%
Forsyning og klimatilpasning	0	186	0,0%
Årets resultat (overskud)	886	1.459	0,0%
Udgifter i alt	45.610	46.119	100,0%

Regnskabsresultatet på styringsområder

Resultatet på styringsområder viser et mindreforbrug på 185 mio. kr. på service og 67 mio. kr. på anlæg i forhold til korrigeret budget. På anlæg er der dog tale om en overskridelse af den fastsatte ramme med 358 mio. kr. Både service, anlæg og overførsler er påvirket af modtagelse af fordrevne fra Ukraine.

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2023, som blev indgået mellem Regeringen og KL, blev der fastlagt en serviceramme på 287 mia. kr. og en anlægsramme på 18,5 mia. kr. for kommunerne under ét. En del af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne under ét overholder rammen i budgetlægningen. I lighed med tidligere år er der ikke sanktioner for overskridelse af anlægsrammen i regnskabet, men hvis de kommunale regnskaber viser, at kommunerne under ét har overskredet servicerammen, kan Folketinget beslutte at nedsætte bloktilskuddet tilsvarende i det efterfølgende år.

Københavns Kommune har i 2023 afholdt serviceudgifter for samlet 30,1 mia. kr. og anlægsudgifter for 3,8 mia. kr. Som udgangspunkt udgør det korrigerede budget Københavns Kommunes serviceramme. Kommunen har dog i 2023 styret efter, at modtagelse af fordrevne fra Ukraine ikke skal fortrænge øvrige kommunale serviceudgifter, hvorfor disse holdes ude af kommunens egen opgørelse af servicerammen.

Det korrigerede budget inkl. udgifter til Ukraine i tabellen nedenfor er således et udtryk for, at der er udmøntet budget ud over kommunens serviceramme til forvaltningerne, bl.a. vedrørende modtagelse af fordrevne fra Ukraine.

Regnskabsresultatet viser, at Københavns Kommune i 2023 har haft et samlet mindreforbrug på serviceudgifterne på 185 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Der er i løbet af 2023 løbende blevet fulgt op på merudgifterne vedrørende fordrevne fra Ukraine, som samlet set har medført et forbrug på 268 mio. kr. Det vedtagne budget på bruttoanlæg udgør kommunens anlægsramme. På bruttoanlæg viser regnskabsresultatet et merforbrug på 358 mio. kr. i forhold til vedtaget budget (anlægsrammen), hvoraf 78 mio. kr. kan henføres til merudgifter til indkvartering af fordrevne fra Ukraine. Samtidig er der et mindreforbrug på 67 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Udviklingen på anlægsområdet uddybes i afsnittet herom.

Regnskabsresultatet på styringsområder

(Mio. kr.)	Regnskab 2022 (2022 p/l)	Vedtaget budget 2023	Korrigeret budget 2023	Regnskab 2023	Afvigelse ift. korrigeret budget	Afvigelse i procent
Service	29.059	29.837	30.142	30.105	37	0,1%
- Service inkl. udgifter til Ukraine*	-	-	30.290	30.105	185	0,6%
Bruttoanlæg (ekskl. hovedkonto 1)	4.280	3.455	3.880	3.813	67	1,7%
- Nettoanlæg (inkl. hovedkonto 1)	3.865	3.572	3.796	3.822	-26	-0,7%
Øvrig drift (inkl. hovedkonto 1)	10.419	11.472	10.945	10.733	212	1,9%
Finansposter**	-44.201	-45.140	-45.994	-46.119	125	-0,3%

* Servicebufferpuljen var negativ i korrigeret budget, da der blev udmøntet tillægsbevillinger til modtagelse af fordrevne fra Ukraine, som oversteg den samlede ramme.

** Kun hovedkonto 7.

Regnskabsresultatet vedr. øvrig drift (overførsler m.v.) viser et mindreforbrug på 212 mio. kr. i forhold

til det korrigerede budget svarende til en afvigelse på 1,9 procent, mens der i forhold til det vedtagne

budget er et mindreforbrug på 739 mio. kr. Mindreforbruget skyldes blandt andet, at ledigheden er steget mindre end forventet i løbet af 2023 og at kommunen har haft højere indtægter end forudsat fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkeltsager på socialområdet.

Finansposterne i ovenstående tabel udgør Københavns Kommunes samlede nettoindtægter fra

blandt andet skatter, tilskud og udligning og fra renteindtægter m.v.

Kommunen har haft merindtægter på i alt 125 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. I forhold til det vedtagne budget viser regnskabsresultatet merindtægter på 979 mio. kr., som primært skyldes tilskud og udligning.

Serviceområdet

Københavns Kommune har i 2023 haft et mindreforbrug på service på 185 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Kommunens udgifter fordrevne fra Ukraine er opgjort til 268 mio. kr.

Regnskabet på Københavns Kommunes serviceområder viser et samlet forbrug på i alt 30.105 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 185 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. De fleste forvaltninger har mindreforbrug, og det er således kun Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, der har haft merforbrug i 2023, hvilket er relateret til modtagelse af fordrevne fra Ukraine.

På grund af håndteringen af merudgifter til fordrevne fra Ukraine har der i 2023 været udmeldt et korrigeret budget til forvaltningerne, som overstiger den eksterne ramme (det udmeldte sigtepunkt fra KL). Hvis serviceudgifterne opgøres i forhold til den eksterne ramme, er der et mindreforbrug på 37 mio. kr.

Københavns Kommune har med udgangen af 2023 modtaget i alt ca. 3.400 fordrevne fra Ukraine. Samlet set har det medført merudgifter på 268 mio. kr., hvoraf Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har afholdt 193 mio. kr., som primært er gået til indkvartering på hoteller og husleje for de boliger, kommunen har stillet til rådighed. Herudover har

der været udgifter på ca. 28 mio. kr. til beskæftigelsesindsats og administration af ydelser. De resterende udgifter vedrører hovedsageligt Børne- og Ungdomsforvaltningen, hvor de primært er gået til modtageklasser i skoler og integration af børn i dagtilbud.

Befolkningstilvæksten i Københavns Kommune stiller høje krav til økonomistyringen på service. 80 procent af serviceudgifterne ligger på de tre store demografiregulerede velfærdsområder, hvor børne- og ungdomsområdet udgør 40 procent, socialområdet 23 procent og sundheds- og omsorgsområdet 17 procent af det samlede forbrug. Københavns Kommunes effektiviseringsstrategi sikrer, at der frigøres midler til at opregulere budgetterne på de store serviceområder i takt med demografiudviklingen og det stigende befolkningstal.

Kommunens investeringspuljer sikrer samtidig, at der er de nødvendige midler til rådighed til at investere i løsninger, der effektiviserer kommunens drift på den lange bane. I det følgende gennemgås kommunens store demografiregulerede serviceområder.

Serviceudgifter på forvaltninger

(Mio. kr.)	Regnskab 2022 (2022 p/l)	Vedttaget budget 2023	Korrigeret budget 2023	Regnskab 2023	Afvigelse ift. korrigeret budget	Afvigelse i procent
Økonomiforvaltningen	1.977	2.339	2.076	2.027	49	2,4%
Sundheds- Og Omsorgsforvaltningen	5.040	5.157	5.183	5.142	42	0,8%
Børne- og Ungdomsforvaltningen	11.677	11.889	12.097	12.050	47	0,4%
Teknik- og Miljøforvaltningen	968	999	1.012	979	32	3,2%
Kultur- og Fritidsforvaltningen	1.627	1.590	1.669	1.645	24	1,4%
Socialforvaltningen	6.500	6.614	6.971	6.965	6	0,1%
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	1.242	1.092	1.252	1.268	-16	-1,3%
Revision og Borgerrådgiveren	27	30	30	29	1	2,4%
Servicebufferpulje	-	128	-148	-	-148	-
I alt	29.059	29.837	30.142	30.105	37	0,1%
I alt inkl. udgifter til Ukraine	-	-	30.290	30.105	185	0,6%

Børn og unge

Børne- og ungeområdet har i 2023 været præget af stigende aktivitet på specialområdet, faldende børnetal og generelle besparelser på området. Modtagelse af ukrainske børn har også fortsat indvirken på forbruget, hvilket Børne- og Ungdomsudvalget dog er blevet budgetmæssigt kompenseret for. Det samlede regnskabsresultat viser et mindreforbrug på 47 mio. kr.

Ligesom de foregående år har der i 2023 været et stigende antal børn med behov for specialtilbud. Dette gør sig gældende både på dagtilbuds- fritids- og skoleområdet. Der ses fortsat en forskydning af børn i mindre omkostningsfulde tilbud mod de dyrere tilbud. På trods af, at der med Budget 2023 blev afsat midler til at håndtere de forventede merudgifter, medfører aktivitetsstigningen, forskydningen mellem kategorierne og transport af børnene mellem deres hjem og specialtilbud, at udgifterne til specialtilbud overstiger det budgetterede.

Med Budget 2024 blev parterne enige om at igangsætte tiltag for at kunne nedbringe det forventede merforbrug på specialområdet fremover. Dette omfatter bl.a. at styrke den tidlige indsats på det almene område samt at gennemføre en analyse af udgifterne til specialområdet. Analysen skal bl.a. undersøge, hvordan kapacitet på almenområdet kan anvendes til at styrke inkluderende læringsfællesskaber samt se på best practice i København og i de øvrige store byer.

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede i 2023 at gennemføre en generel besparelse på 65 mio. kr., som svarer til 0,75 procent af udvalgets ramme, for at overholde budgettet. Der har i 2023 været indskrevet færre børn i vuggestue og i fritidsklub end

der har været budgetteret med. Samtidig har flere borgere i 2023 gjort brug af private pasningsordninger.

Der forventes dog fortsat en vækst i antallet af 0-5-årige og der er derfor fokus på at sikre dagtilbudskapacitet i fremtiden, både i nye byudviklingsområder, men også i den eksisterende by. Der blev i Budget 2023 besluttet tre daginstitutioner på i alt elleve grupper.

På rekrutteringsområdet er der i 2023 sket en stigning i antallet af pædagogiske årsværk på 46 nye faste og timelønnede medarbejdere i daginstitutionerne. I kombination med færre indskrevne børn betyder det en forbedret normering. Der har dog været en nedgang i antallet af uddannede pædagoger, men det modsvares af en stigning i antallet af pædagogmedhjælpere. Der har været et lavere optag på meritpædagoguddannelsen end planlagt og der har været færre pædagogiske praktikanter.

I 2023 er folkeskolens afgangsprøve for første gang siden 2019 blevet afholdt på normal vis. De københavnske skoleelever klarer sig især godt i engelsk og fællesprøven i naturfagene. Der er på skoleområdet et fortsat fokus på at skabe lige muligheder for elever i kommunens folkeskoler samt at flere kommer i gang med en ungdomsuddannelse.

Københavns Kommune oplevede i 2023 en uventet stigning i antallet af indvandrede børn og unge, som skal i modtageklasse. Derfor blev der genetableret modtagehold på mellemtrinnet på Vigerslev Allés Skole, som ellers var blevet nedlagt som følge af ledig kapacitet. Der blev i 2023 oprettet tre ekstra modtagehold.

Det sociale område

Socialområdet i København har haft et stigende udgiftspres i 2023. Socialforvaltningen har på denne baggrund iværksat en række handleplaner på området, der kan adressere udfordringerne og hertil er der afsat midler til området i overførselssagen 2022-2023. Der pågår derudover analysearbejde, som på sigt skal bringe socialområdets økonomi i balance. Endelig blev der ved budget 2024 bl.a. afsat 46 mio. kr. i rammeløft på området.

I 2023 har der været fokus på at implementere ny lovgivning på bolig-/hjemløseområdet, hvor en omlægning af den statslige refusion og en mangel

på betalbare boliger til målgruppen i København har medført store udgiftsstigninger på området. Med overførselssagen 2022-2023 blev der afsat midler til at komme i gang med implementeringen. Dertil ses der en større aktivitet på private krisecentre og herberger, som også gav et økonomisk pres i 2023.

Tilsvarende er der en stor stigning i autismediagnoser og underretninger fra psykiatrien. En voksende andel af københavnske borgere oplevede en hverdag med psykiske udfordringer og diagnoser, som de har haft brug for understøttelse til at håndtere.

Særligt på ungeområdet er der en stigning i mistrivsel, skolevægning mm. Til håndteringen af stigningen i mistrivsel og autismediagnoser blandt børn og unge blev der i overførselssagen 2022-2023 afsat 50 mio. kr. på service i 2023 til at nedbringe presset. I Budget 2024 blev midlerne videreført i 2024-2027.

Handicapområdet har i 2023 været presset af stigende priser til køb af botilbudspadser, og der var generelt stor efterspørgsel på området på landsplan. Med budget 2024 er området tilført 40 mio. kr. årligt til at kompensere de stigende enhedspriser.

Sundhed og ældre

Sundheds- og ældreområdet har i år 2023 været påvirket af merudgifter som følge af stor personaleomsætning, mangel på sundhedspersonale samt et særligt højt behov for genoptræning af borgere efter sygehusindlæggelse. På trods af disse udfordringer endte Sundheds- og Omsorgsforvaltningens samlede regnskabsresultat med et mindreforbrug på service på i alt 42 mio. kr.

Den demografiske udvikling i Københavns Kommune medfører, at andelen af ældre borgere forventes at stige i løbet af de kommende år. For at imødekomme det udgiftspres, som dette medfører, har kommunen en demografimodel på området, der sikrer at sundheds- og omsorgsområdets budgetter bliver opjusteret svarende til den udgiftsstigning, der følger med den demografiske udvikling.

Sundhedsstrukturkommissionens arbejde skal væd med til at definere hvordan regionen, kommunerne og de praktiserende læger skal organisere det nære sundhedsvæsen i fremtiden. Københavns Kommune har forpligtet sig til at handle proaktivt og forebyggende i forhold til de sundhedsindsatser kommunen yder, samt blive bedre til at hjemtage færdigbehandlede borgere og tilbyde genoptræning. Som følge heraf bliver stadig flere opgaver

På botilbudsområdet arbejder Københavns Kommune for at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal botilbudspadser til de af kommunens borgere, der har brug for en stor grad af støtte, og derfor bør indplaceres på en botilbudsindsats. I budgetforhandlingerne har forsyningsforpligtelsen været en tilbagevendende sag, og Københavns Kommune har derfor prioriteret midler til at nedbringe ventelisten.

Krigen i Ukraine medfører stadig øgede udgifter på socialområdet. Socialforvaltningen har iværksat en række indsatser til fordrevne ukrainere, herunder forebyggende foranstaltninger, anbringelser på opholdssteder og hjælpemidler til borgere med handicap.

varetaget af kommunen, fremfor på hospitalerne. Det medfører, at Københavns Kommune oplever et stigende ressourcemæssigt pres for at kunne tilbyde endnu flere af de borgernære ydelser, som kommunen er forpligtet til at levere.

Der har landsdækkende været stort fokus på mental og psykisk sundhed i 2023. Center for Mental Sundhed fik tildelt budgetmidler i 2023 til at kunne nedbringe ventelister og etablere et nyt forebyggende tilbud til unge. Der er dog opstået forsinkelser grundet udfordringer med at rekruttere medarbejdere, etablere ekstra kapacitet samt indretning af lokaler der gør at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen oplever et mindreforbrug.

Endelig oplever kommunen stadig en strukturel udfordring med rekruttering og fastholdelse af arbejdskraft på bl.a. SOSU- og sygeplejerskeområdet. Med henblik på at imødegå disse udfordringer blev der i 2023 igangsat en række tiltag for i alt ca. 20 mio. kr. til at forbedre kommunens fastholdelses- og rekrutteringsevne. I 2024-27 er der ligeledes afsat midler til tiltag, der kan forbedre kommunens fastholdelses- og rekrutteringsevne på sundheds- og omsorgsområdet.

Anlægsudgifter

Københavns Kommune har haft bruttoanlægsudgifter for i alt 3.813 mio. kr. i 2023, hvilket er 67 mio. kr. lavere end korrigeret budget. I forhold til anlægsrammen er der dog en overskridelse på 358 mio. kr., hvoraf 78 mio. kr. vedrører indkvartering af fordrevne fra Ukraine.

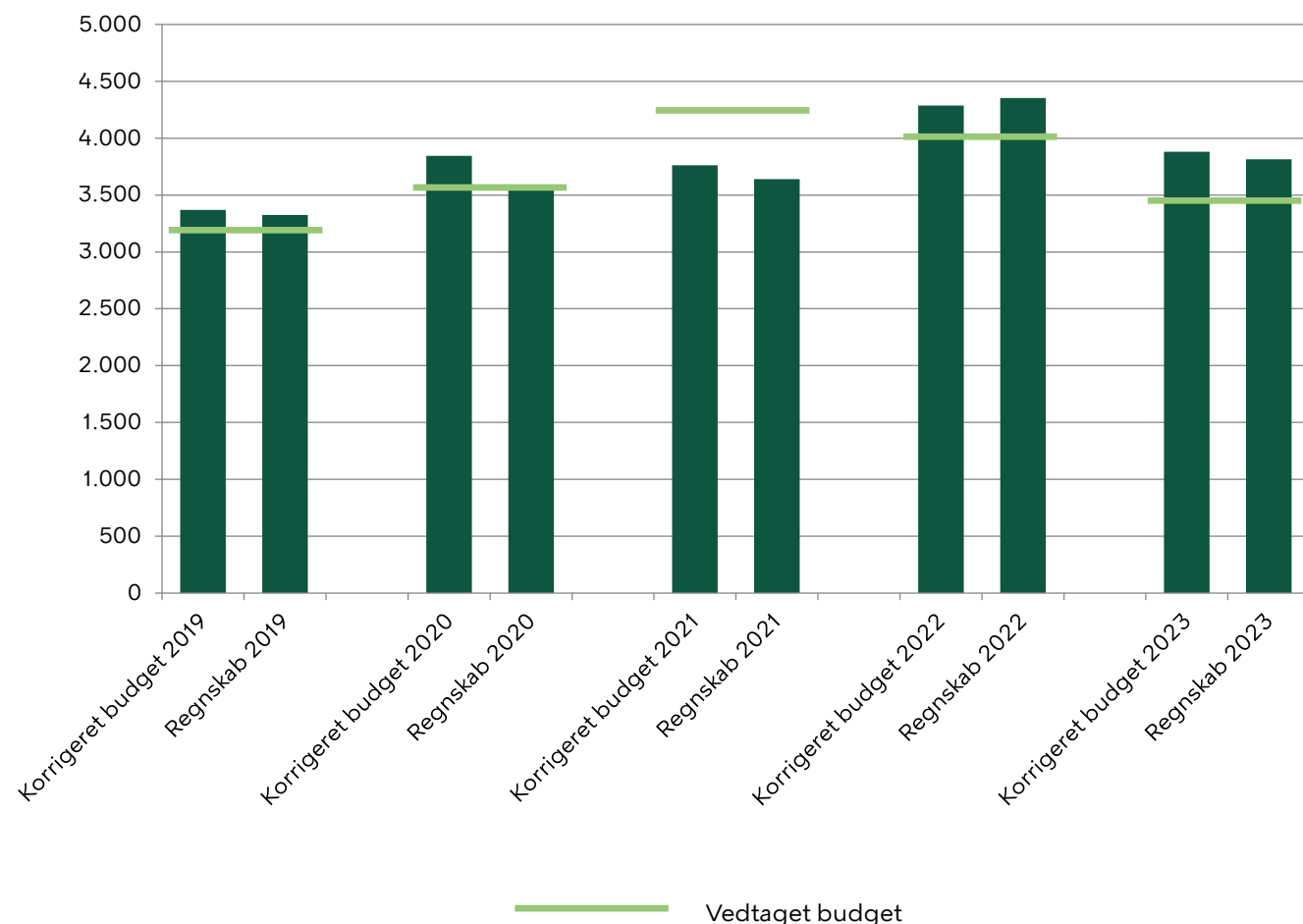
Københavns Kommune har i 2023 eksekveret for 3.813 mio. kr. på bruttoanlæg, hvilket er 67 mio. kr. under korrigeret budget, men 358 mio. kr. over den fastsatte ramme.

Samtidig er forbruget faldet med 467 mio. kr. i forhold til 2022, hvilket primært skyldes, at anlægsrammen i 2023 var tilsvarende lavere end i 2022, hvorfor der i 2023 har været behov for en

strammere styring, således den samlede eksekvering ikke forblev på niveauet fra 2022.

Københavns Kommunes anlægsramme i 2024 er på 3.633 mio. kr., hvorfor der i styringen fortsat er behov for fokus på rammeoverholdelse, og at der ikke overeksekveres. Der følges med de fire årlige anlægsoversigter op på forvaltningernes eksekvering.

Bruttoanlægsudgifter 2019-2023

Fordeling af anlægsudgifterne

40 procent af anlægsudgifterne, 1,5 mia. kr., er i 2023 gået til skolebyggeri og byggerier på kulturområdet, mens en femtedel er gået til det sociale område og beskæftigelsesområdet. Der er ligeledes brugt en femtedel af udgifterne på transport

og infrastruktur, herunder udvikling og vedligehold. Der er brugt 15 procent på byudvikling og bolig- og miljøforanstaltninger.

Bruttoanlæg på hovedkonti

(Mio. kr.)	Regnskab 2022 (2022 p/l)	Korrigeret budget 2023	Regnskab 2023	Afvigelse ift. korrigeret budget
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	884	639	571	68
Transport og infrastruktur	749	845	786	59
Undervisning og kultur	1.501	1.549	1.518	31
Sundhedsområdet	6	11	9	2
Sociale opgaver og beskæftigelse	870	725	701	24
Fællesudgifter og administration m.v.	270	111	229	-118
I alt	4.280	3.880	3.813	67

Anlægsprojekter i 2023

I 2023 har Københavns Kommune færdiggjort en lang række anlægsprojekter. Nedenfor gennemgås nogle af de vigtigste projekter, der er blevet taget i brug i 2023.

Nordøstamager Skole på Holmbladsgade 113 er en ny 3-sporet skole med idrætshal, springgrav til springgymnastik og EAT-ordning. Skolen blev indviet 15. september og har plads til 840 elever og 336 KKFO-pladser på ca. 11.000 m². Bygningen er opført i fire etager plus kælder til bl.a. cykler. Udearealer er primært på tagterrasser, som er suppleret med to aktive byrum samt løbebaner på terræn. Nordøstamager Skole er en udeskole, hvilket betyder, at eleverne regelmæssigt tager afsted på tur og har undervisning andre steder end på skolen. Bygningen er indrettet herefter, og på tagterrasserne er der mulighed for udeundervisning i madkundskab, idræt og natur og teknologi. Når skolebørnene har fri, bliver skolen åbnet for fritids- og foreningslivet, så skolen kan være til glæde for hele lokalmiljøet.

Skolen i Sydhavnen er blevet udvidet med 1 spor med en ny udskolingsbygning, så skolen nu er en 4-sporet skole. Udskolingsbygningen indeholder også en ny daginstitution på 10 grupper, som er placeret på de øverste etager med udearealer på

tagene med direkte adgang. Nybygningen udgør ca. 5.600 m² og er udført med en vision om, at bygningen med sin udformning, disponering og materialeholdning skaber rammer, som både tilgodeser de mindste børns behov for udforskning og leg samt de største børns behov for udvikling og læring. Bygningen rummer bl.a. en stor lærings-trappe, nye fysik og kemilokaler og et stort spise- og opholdsområde med udsigt til den Grønne Kile. Der er også blevet plads til en lounge til lærerne, hvor de kan forberede sig. Derudover er der etableret et stort produktionskøkken, som deles mellem skole og daginstitution. Udearealet til skolen er delvist inde i bygningen og har offentlig adgang for alle i lokalområdet døgnet rundt.

På Sundholmsvej er første etape af en indre totalrenovering af *Herbergscentret Sundholm* blevet afsluttet i 2023. Med renoveringen skabes nye og bedre rammer for det sociale arbejde for udsatte mennesker på herberget. Når anden etape er færdig i foråret 2024, vil de bevaringsværdige gamle bygninger fra 1908 have gennemgået en komplet indre modernisering med blandt andet nyindrettede værelser, store opholdsstuer og fælles køkkener. Arbejdet har været tilrettelagt ud fra temaerne hjemlighed, sikkerhed og robusthed – alt

sammen for at skabe værdige og trygge rammer for centerets brugere. Samtidig er der taget udgangspunkt i nogle af bygningernes iboende kvaliteter, såsom højt til loftet, store vinduer og et godt lysindfald. Rumfordelingen er en blanding af beboelsesrum, plejeafdeling, personalerum og lægeklinik. I det færdige center vil der være 64 pladser plus otte såkaldte plejepladser, der vil flytte fra det nuværende Forchhammersvej på Frederiksberg.

Karens Minde-aksen i Sydhavnen er et større projekt med tre indsatser - et skybrudsprojekt, et byrumsprojekt samt elementer fra Områdefornyelse Sydhavnen. Skybrudsprojektet er gennemført for at håndtere skybrud og hverdagsregn i det grønne område. Det består bl.a. af et skybrudsbassin, vandrender og grønne overfladsløsninger til at rense hverdagsregn og håndtere skybrud. Byrumsprojektet består af en byrumsfornyelse, hvor der er etableret en sammenhængende forbindelse i det grønne område i form af en ny teglkinkesti og mere bynatur med 70 nye træer. Derudover er flere af de eksisterende funktioner i området blevet opgraderet, fx legeplads og hundeløbegård. Projektet indgår i kvarterplanen for Områdefornyelse Sydhavnen, og der blev i den forbindelse gennemført en række af de tiltag, som blev identificeret gennem inddragelse af borgere, foreninger, institutioner og erhvervsliv, bl.a. opgradering af området omkring Karens Minde Kulturhuset med ny belægning, inventar m.v.

Der er i 2023 etableret en "*Nordvestpassage*", der forbinder Nørrebro og Nordvest, i form af en ny cykel- og gangforbindelse gennem Mimersparken og Mjølnerparken til Superkilen. Formålet med projektet har været at binde de grønne cykelruter Nørrebro-ruten og Hareskovruten samt supercykelstien Fasanvejsruten sammen samt sikre øget tryghed og fremkommelighed i området. Projektet omfatter en underføring med to cykel- og fodgængeramper på Fyrbødervej mod henholdsvis Lygten og den oprindelige sti mod Lersøparken.

Dybbølsbro-projektets formål var at forbedre fremkommeligheden og sikkerheden for det store antal cyklister og gående, der dagligt krydser mellem Dybbølsbro og Dybbølsgade. I 2019 blev der etableret en bred, dobbeltrettet cykelsti på Dybbølsbro, som har medført, at langt flere cyklister bruger denne rute. En udfordring var, at stien mandede ud i et firbenet kryds for biler og et fembenet kryds for cykler. Da krydset er fembenet og cyklerne skal diagonalt over, landede cyklisterne på et af hjørnerne i krydset og afventede venstresving. De mange cyklister spærrede for bilister og fodgængere i krydset, hvilket skabte utrygge situationer. Med projektet er udfordringen blevet løst ved, at den dobbeltrettede cykelsti fra Dybbølsbro er videreført diagonalt over krydset på Yrsas Plads til Dybbølsgade. Det gavner alle trafikanterne i krydset, og signalanlægget er særligt tilpasset de mange bløde trafikanter på stedet.

Øvrig drift (overførsler mv.)

Størstedelen af udgifterne på området vedrører overførselsindkomster og kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet. Samlet viser regnskabsresultatet for 2023 et mindreforbrug på øvrig drift inklusive forsyningsområdet på 739 mio. kr. i forhold til det vedtagne budget.

I oversigten nedenfor fremgår de hovedområder, der indgår under øvrig drift (overførsler m.v.). Områderne under øvrig drift er i høj grad lovbestemte, efterspørgselsstyrede indsatser og overførselsindkomster, hvorfor områderne ligger uden for servicrammen.

En stor del af udgifterne på området er afhængige af konjunkturudviklingen. Det samlede resultat på overførsler m.v. viser et mindreforbrug på 739 mio. kr. i forhold til vedtaget budget og et mindreforbrug på 212 mio. kr. i forhold til korrigeret budget.

Øvrig drift på hovedområder

(Mio. kr.)	Regnskab 2022 (2023 p/l)	Vedttaget budget 2023	Korrigeret budget 2023	Regnskab 2023	Udvikling 2022-2023	Afvigelse ift. vedtaget budget	Afvigelse i procent (vedtaget budget)
Overførselsindkomster	7.354	7.750	7.398	7.327	-27	424	5,5%
- herunder forsikrede ledige	1.718	1.768	1.760	1.682	-36	86	4,9%
- herunder fleksjob, ledighedsydelse og seniorjob	505	612	554	559	53	53	8,6%
- herunder førtidspensioner	2.315	2.502	2.497	2.510	195	-9	-0,3%
- herunder kontanthjælp m.m.	1.290	1.495	1.124	1.109	-181	386	25,8%
- herunder sygedagpenge	913	802	870	874	-38	-73	-9,1%
- herunder ressourceforløb m.m.	612	572	592	593	-20	-21	-3,6%
Beskæftigelsestilbud og ressourceforløb	560	629	567	544	-16	85	13,5%
Boligsikring og boligydelse	529	545	514	503	-26	43	7,8%
Forsyningsområdet	-161	70	3	-51	111	120	173,0%
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-343	-312	-386	-437	-95	125	-40,2%
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	2.212	2.257	2.267	2.266	54	-10	-0,4%
Sociale ydelser	221	174	250	266	45	-92	-52,8%
Tjenestemandspension (tidligere forsyningsområde)	202	207	207	205	3	2	1,2%
Ældreboliger	30	31	31	24	-6	7	21,9%
Øvrige	96	121	94	87	-10	35	28,7%
I alt	10.699	11.472	10.945	10.733	33	739	6,4%

Overførselsindkomster udgør en betydelig del af området med et korrigeret budget på 7,4 mia. kr. og dækker over forsørgelsesydelse til kommunens ledige borgere, herunder forsikrede ledige, kontanthjælpsmodtagere, sygedagpengemodtagere og førtidspensionister m.fl.

Bruttoledigheden i Københavns Kommune er steget fra 3,5 pct. i 3. kvartal 2022 til 3,8 pct. i 3. kvartal 2023. Bruttoledigheden på landsplan er i samme periode steget fra 2,6 pct. til 2,8 pct. Ændringen i bruttoledigheden skyldes blandt andet en tid med høj inflation og rentestigninger, som resulterer i en forventning om en afmatning af økonomien og derved en stigende ledighed.

Sammenlignes regnskab 2023 med regnskab 2022 er de samlede nettoudgifter til overførselsindkomster faldet fra 7.354 mio. kr. i 2022 til 7.327 mio. kr. i 2023, opgjort i 2023-priser. Det skyldes primært ekstraordinære engangsudgifter til forsikrede ledige i 2022, og den reelle udvikling er således en mindre stigning i udgiftsniveauet siden 2022.

Udgifterne til kontanthjælp m.m. er faldet med 181 mio. kr. i 2023 sammenlignet med 2022, svarende til 14,1 pct. Faldet kan tilskrives, at der i 2023 var 500 færre kontanthjælpsmodtagere end i 2022. Der er således kommet færre nye modtagere til end der er afgået, fordi modtagerne er blevet selvforsørgende eller er kommet over på andre ydelser.

Udgifterne til førtidspension er fra 2022 til 2023 steget med 195 mio. kr., svarende til 8,4 pct. Stigningen kan primært tilskrives en stigning i antallet af førtidspensionister på cirka 1.000 personer.

Udgifterne til sygedagpenge er fra 2022 til 2023 faldet med 38 mio. kr., svarende til 4,2 pct. Udgifterne til fleksjob, ledighedsydelse og seniorjob er steget med 10,6 pct. i 2023 i forhold til 2022.

Udgifterne til den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet har i nogle år været fastfrosset på baggrund af budget 2019. Merudgiften i forhold til 2022 skyldes, at bogføringsprincipperne er korrigeret, så de aftalte efterreguleringer for tidligere år henregnes til de finansielle poster og ikke modregnes i driften i indeværende år.

Regnskabsresultatet for 2023 for overførselsindkomster viser et samlet mindreforbrug på 424 mio. kr. i forhold til det vedtagne budget. Det skyldes, at stigningen i ledigheden i løbet af 2023 var væsentlig mindre end forventet ved budgetlægningen.

Der ses desuden en markant procentvis afvigelse i forhold til det vedtagne budget under forsyningsområdet, der blandt andet skyldes tilpasning af budgettet i forbindelse med nogle af initiativerne i Ressource- og Affaldsplanen, hvor en del af udgifterne først falder i senere år. Herudover er der merindtægter på jorddeponi, fordi gebyret for deponeering af forurenede jord er hævet, da kommunen fremover vil have udgifter til flytning af midlertidig oplagret jord til Lynetteholm. Forsyningsområdet er underlagt hvile-i-sig-selv princippet og overskuddet udmøntes til forventede merudgifter i de kommende år, som ikke vil påvirke takstopkrævningerne.

Finansielle poster

Københavns Kommune har i lighed med tidligere år nedbragt den langfristede gæld. Indregnes gælden i kommunens selskaber, har Københavns Kommune dog en betydelig gæld. Kommunen har samtidig en opsparret likviditet, som er afsat til fremtidige anlægsprojekter. Disse midler forvaltes i en investeringsforening, som i 2023 havde et samlet afkast på 864 mio. kr.

Finansielle indtægter og udgifter

Københavns Kommune har i 2022 et positivt nettoresultat på 442 mio. kr. på de finansielle poster. Det udgøres af indtægter på 459 mio. kr. og udgifter på 17 mio. kr. Indtægterne består af udbytte fra kommunens investeringsforening vedrørende 2022 på

137 mio. kr., af provision vedr. garantier for lån til kommunens selskaber på 59 mio. kr., renteindtægt fra obligationer på 172 mio. kr., samt af andre renteindtægter på 90 mio. kr.

Likvide aktiver

Kommunens likvide aktiver består, foruden bankindestående/kassekredit og kontanter, af indskudsbeviser i den investeringsforening, som Københavns Kommune etablerede i 2007.

Den gennemsnitlige likviditet hen over året har i 2023 været på ca. 15,0 mia. kr. Størstedelen af kommunens likvide aktiver er allerede disponeret til anlægsprojekter, fremtidige betalinger og andre indsatser i kommende år. Kun en mindre del af Københavns Kommunes likvide aktiver er således reelt frie midler. Hvor forskydninger i likviditetsbeholdningen som følge af mønsteret i kommunens betalinger udlignes over kommunens kassekredit.

Kommunens likviditet var ultimo 2023 på 12.914 mio. kr., hvilket er en stigning på 1.174 mio. kr. i

forhold til ultimo 2022. Stigningen kan blandt andet henføres til afkast i kommunens investeringsforening. Værdien af investeringsforeningen udgjorde ca. 14,3 mia. kr. ultimo 2023. Der blev i 2023 modtaget udbytte vedrørende 2022 fra investeringsforeningen på 137 mio. kr. Udbyttet er indregnet i driften (i det udgiftsbaserede regnskab) i 2023. Foruden udbytte var der urealiseret kursgevinst på 727 mio. kr. Den urealiserede kursgevinst bogføres direkte på balancen og indgår således ikke i kommunens driftsresultat. Det samlede afkast i kommunens investeringsforening blev dermed i 2022 på i alt 864 mio. kr., hvilket svarer til et afkast på ca. 6 procent.

Lavere langfristet gæld

Københavns Kommune har et mål om at nedbringe den langfristede gæld, og har siden 2018 nedbragt den almindelige langfristede gæld med 0,6 mia. kr. fra 1,4 mia. kr. til 0,8 mia. kr. Fra og med 2019 har kommunen valgt at optage byfornyelseslån som en del af kommunens langfristede gæld. Gælden på disse lån udgør 1,6 mia. kr. ultimo 2023.

Kommunens langfristede gæld på i alt på 2,5 mia. kr. svarer til 3.850 kr. pr. indbygger. Gennemsnittet for

landets kommuner er på 15.716 kr. pr. indbygger (ultimo 2022).

Indregnes den gæld, kommunens selskaber har jf. koncernbalancen, er den samlede gæld dog betydeligt højere: Københavns Kommunes samlede gæld inkl. gælden i selskaberne er på ca. 95 mia. kr. Heraf hæfter Københavns Kommune for ca. 64 mia. kr. Det svarer til 97.315 kr. pr. indbygger.

Langfristet gæld

(Mio. kr.)	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunekredit	981	877	770	705	629
Langfristet gæld vedr. ældreboliger	203	195	184	179	184
Realkredit	9	7	4	6	5
Selvejende institutioner med overenskomst	19	18	21	16	14
Anden langfristet gæld	3	7	5	5	1
Almindelig langfristet gæld i alt	1.216	1.103	984	911	834
Gæld vedr. klimainvesteringer	26	24	77	110	102
Byfornyelseslån	1.637	1.642	1.614	1.601	1.603
Lønmodtagernes feriemidler	613	-	-	-	-
Øvrig langfristet gæld	2.276	1.666	1.691	1.711	1.705
Langfristet gæld i alt	3.492	2.769	2.675	2.622	2.539

Koncernregnskab

Københavns Kommune som koncern omfatter udover den almene kommunale virksomhed en række datterselskaber, hvor Københavns Kommunes ejerandel af virksomheden udgør 50 procent eller derover. Københavns Kommune har i lighed med tidligere år valgt at opstille en frivillig koncernbalance, der afspejler hele koncernens aktiver og passiver, som supplement til kommunens egen balance, der alene indeholder ejerandelens værdi.

Selskaberne, der er konsolideret, er: HOFOR-koncernen (KK-ejerandel 100 procent inkl. minoritetsinteresser), Udviklingsselskabet By & Havn I/S (95 procent), Centralkommunernes Transmissionselskab I/S (69 procent), Amager Ressourcecenter (67,6 procent), Metroselskabet I/S (50 procent), Arena CPHX P/S (50 procent), Hovedstadens Beredskab (79,7 procent). Andre selskaber optræder som kapitalandele. Der er korrigeret for væsentlige indbyrdes gældsforhold kommunen og selskaberne imellem, således at disse elimineres, herudover er der ikke foretaget eliminerings.

Koncernegenkapitalen afviger primært fra Københavns Kommunes egenkapital, fordi selskaberne er indregnet på baggrund af selskabernes foreløbige regnskab 2023 i koncernbalancen, mens de i Københavns Kommunes balance er medtaget med endeligt regnskab 2022, jævnfør budget og regnskabssystemets kriterier.

Koncernbalancen viser, at Københavns Kommune har en balancesum på i alt 162,4 mia. kr., hvilket er en stigning på 5,3 mia. kr. ift. 2021.

På aktivsiden er der sket en stigning i materielle aktiver under udførelse, primært hos HOFOR og Metroselskabet, og i finansielle aktiver hos Metroselskabet.

På passivsiden er et væsentligt punkt ved koncernbalancen, at kommunen direkte og indirekte, det vil sige gennem datterselskaberne, har en bruttogæld på 94,7 mia. kr., hvoraf kommunen direkte eller indirekte hæfter for 64,2 mia. kr. Gælden er optaget til finansiering af selskabernes anlægsaktiver, for eksempel metroen i København og HOFORs investeringer i vand, varme og spildevand. Den langfristede gæld er fra 2022 til 2023 steget med 2,5 mia. kr., primært som følge af øget gældsoptag i By & Havn, blandt andet til Lynetteholm.

Da kommunen som følge af selskabernes retsform og/eller som følge af eksplicit garantistillelse hæfter for gælden, vil Økonomiforvaltningen også fremover arbejde på risikostyringen af denne eksposering. By & Havns, HOFORs og Metroselskabets gæld udgør alene 81 pct. af den samlede gæld. Det skal hertil bemærkes, at gælden forventes at stige yderligere i takt med anlæggelsen af de nye metrolinjer, byggemodningen af Nordhavnen og skybrudssikringen af København.

Koncernbalance

(1.000 kr.)	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Udvikling 2022-2023
Grunde	20.826.440	21.407.319	580.879
Bygninger	16.083.305	16.221.157	137.853
Tekniske anlæg	40.735.510	40.696.321	-39.189
Inventar	326.354	558.760	232.405
Aktiver under opførelse	9.701.127	12.415.096	2.713.970
Materielle anlægsaktiver	87.672.736	91.298.654	3.625.918
Immaterielle anlægsaktiver	6.893.174	7.442.111	548.937
Immaterielle anlægsaktiver	6.893.174	7.442.111	548.937
Aktiver og andelsbeviser mv.	1.188.078	1.280.927	92.848
Andre langfristede tilgodehavender	25.880.014	26.944.071	1.064.058
Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	2.321	185.311	182.991
Finansielle anlægsaktiver	27.070.412	28.410.309	1.339.896
Anlægsaktiver i alt	121.636.322	127.151.074	5.514.751
Omsætningsaktiver: Varebeholdninger	396.276	342.708	-53.568
Omsætningsaktiver: Fysiske anlæg til salg	5.018.896	4.978.297	-40.599
Omsætningsaktiver: Tilgodehavender	10.358.009	11.211.036	853.027
Omsætningsaktiver: Værdipapirer (Pantebreve)	6.085.501	4.002.008	-2.083.493
Likvide beholdninger	13.586.989	14.682.184	1.095.195
Omsætningsaktiver i alt	35.445.671	35.216.232	-229.438
AKTIVER I ALT	157.081.992	162.367.306	5.285.313
Egenkapital i KK	30.399.537	32.074.126	1.674.590
Minoritetsinteressers ejerandel	5.695.613	5.738.846	43.233
Hensatte forpligtigelser	28.543.439	29.846.893	1.303.454
Langfristet gæld	84.084.897	86.616.928	2.532.032
Gæld vedr. finansielt leasede aktiver	68.994	63.028	-5.966
Langfristede gældsforpligtelser	84.153.891	86.679.957	2.526.066
Nettogæld vedrørende fonds, legater, deposita	116.303	178.458	62.155
Kassekredit	71.535	73.622	2.087
Kortfristet gæld til staten	170.062	150.868	-19.194
Skyldige feriepenge	0	0	0
Kortfristet gæld i øvrigt	7.931.611	7.624.536	-307.076
Kortfristede gældsforpligtelser	8.173.208	7.849.026	-324.183
Gæld i alt	92.443.403	94.707.440	2.264.038
PASSIVER I ALT	157.081.992	162.367.306	5.285.315

Regnskab

Alle tabeller i regnskabsdelen vises i løbende priser.

Tabel 1 - Udgiftsbaseret regnskab

(1.000 kr.)	Regnskab 2022	Vedtaget budget 2023	Korrigeret budget 2023	Regnskab 2023	Udvikling 2022-2023
Skatter	36.952.622	39.138.458	39.142.808	39.185.709	2.233.087
Tilskud og udligning	6.783.869	5.759.347	6.433.826	6.491.646	-292.223
NOTE 1 Indtægter	43.736.491	44.897.805	45.576.634	45.677.355	1.940.864
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	1.007.949	904.886	930.149	960.731	-47.218
Transport og infrastruktur	452.181	474.681	600.394	567.336	115.155
Undervisning og kultur	6.474.182	6.179.491	6.228.764	6.631.562	157.381
Sundhedsområdet	1.106.780	1.163.182	1.196.102	1.164.318	57.538
Sociale opgaver og beskæftigelse	14.476.571	14.749.647	15.273.297	15.010.754	534.183
Fællesudgifter og administration m.v.	5.541.104	6.365.108	6.061.098	5.770.497	229.392
Serviceudgifter	29.058.767	29.836.995	30.289.804	30.105.199	1.046.432
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	29.010	30.640	30.640	23.940	-5.070
Transport og infrastruktur	0	0	0	0	0
Undervisning og kultur	58.615	79.916	51.840	52.390	-6.224
Sundhedsområdet	2.212.188	2.256.652	2.267.434	2.266.467	54.279
Sociale opgaver og beskæftigelse	8.078.523	8.827.420	8.384.821	8.235.719	157.195
Fællesudgifter og administration m.v.	201.654	207.419	207.419	204.953	3.299
Overførsler m.v.	10.579.990	11.402.048	10.942.154	10.783.470	203.480
= Driftsresultat før finansiering	4.097.734	3.658.762	4.344.676	4.788.687	690.952
Renteindtægter inkl. udbytte	421.933	225.834	372.424	399.316	-22.617
Renteudgifter	-10.835	-36.361	-12.436	-17.033	-6.198
Kursgevinster/tab mv., netto	53.709	52.627	57.723	59.397	5.689
Finansielle poster, netto	464.806	242.100	417.712	441.681	-23.126
= Resultat af ordinær driftsvirksomhed	4.562.541	3.900.862	4.762.388	5.230.367	667.827
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	883.889	942.101	638.877	570.750	-313.138
Transport og infrastruktur	748.813	764.239	845.098	785.851	37.038
Undervisning og kultur	1.501.269	818.887	1.549.448	1.518.026	16.757
Sundhedsområdet	5.924	16.683	11.337	9.126	3.201
Sociale opgaver og beskæftigelse	869.682	571.283	724.891	700.915	-168.767
Fællesudgifter og administration m.v.	270.427	341.807	110.723	228.739	-41.689
<i>Bruttoanlægsudgifter</i>	4.280.003	3.455.000	3.880.374	3.813.406	-466.597
<i>Samlede anlægsindtægter</i>	538.720	213.504	269.745	227.808	-310.912
Anlægsudgifter	3.741.283	3.241.497	3.610.629	3.585.598	-155.685
= Resultat af det skattefinansierede område	821.257	659.365	1.151.759	1.644.769	823.511
Overførsler m.v. (indtægter - udgifter)	161.341	-69.521	-2.798	50.767	-110.573
Anlæg (indtægter - udgifter)	123.496	330.231	185.447	236.828	113.332
NOTE 2 Forsyning, netto	-37.844	399.752	188.245	186.061	223.905
= RESULTAT I ALT	859.102	259.613	963.514	1.458.708	599.606

Tabel 2 – Balance

	(1.000 kr.)	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Udvikling 2022-2023
	Grunde	6.326.977	6.435.437	108.460
	Bygninger	15.056.689	15.270.283	213.594
	Tekniske anlæg	232.264	312.069	79.804
	Inventar	13.034	12.068	-966
	Aktiver under opførelse	2.640.478	2.874.219	233.741
	Materielle anlægsaktiver	24.269.442	24.904.076	634.634
	Immaterielle anlægsaktiver	0	0	0
	Immaterielle anlægsaktiver	0	0	0
NOTE 3	Aktier og andelsbeviser m.v.	8.870.489	12.804.267	3.933.777
NOTE 4	Andre langfristede tilgodehavender	7.621.831	8.112.926	491.096
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	2.321	185.311	182.991
NOTE 5	Finansielle anlægsaktiver	16.494.640	21.102.504	4.607.863
	Anlægsaktiver i alt	40.764.082	46.006.579	5.242.497
	Omsætningsaktiver: Varebeholdninger	55.160	52.885	-2.275
NOTE 6	Omsætningsaktiver: Fysiske anlæg til salg	4.995.414	4.939.960	-55.454
	Omsætningsaktiver: Tilgodehavender	3.171.190	3.068.679	-102.511
	-herunder tilgodehavender hos staten	912.597	720.401	-192.197
	-herunder kortfristede tilgodehavender i øvrigt	2.258.592	2.348.278	89.686
	Omsætningsaktiver: Værdipapirer (pantebreve)	78.248	77.410	-838
NOTE 7	Likvide beholdninger	11.739.799	12.913.609	1.173.811
	Omsætningsaktiver i alt	20.039.811	21.052.543	1.012.733
	AKTIVER I ALT	60.803.893	67.059.123	6.255.230
NOTE 8	Egenkapital	26.945.821	32.848.685	5.902.863
NOTE 9	Hensatte forpligtigelser	27.402.183	27.946.088	543.905
	Langfristet gæld	2.621.759	2.538.748	-83.010
	Gæld vedr. finansielt leasede aktiver	0	0	0
NOTE 10	Langfristede gældsforpligtigelser	2.621.759	2.538.748	-83.010
	Nettogæld vedrørende fonds, legater, deposita	116.303	178.458	62.155
	Kassekredit og byggelån	71.535	73.622	2.087
	Kortfristet gæld til staten	170.062	150.868	-19.194
	Kortfristet gæld i øvrigt	3.476.229	3.322.654	-153.576
	Kortfristede gældsforpligtigelser	3.717.826	3.547.144	-170.683
	Gæld i alt	6.455.889	6.264.350	-191.539
	PASSIVER I ALT	60.803.893	67.059.123	6.255.230

Tabel 3 – Finansieringsoversigt

(1.000 kr.)	2023
Likvide beholdninger, primo året	11.739.799
Årets resultat	1.458.708
Lånoptagelse	-
Afdrag på gæld	
- Almindelig langfristet gæld	-78.452
- Øvrig langfristet gæld	-153.443
Nettoafdrag på lån	-231.895
Øvrige finansforskydninger	
Tilgodehavender hos staten	192.197
Kortfristede tilgodehavender i øvrigt	-82.569
Langfristede tilgodehavender	-740.149
Kortfristet gæld til pengeinstitutter	2.087
Kortfristet gæld til staten	-1.026
Kortfristet gæld i øvrigt	-143.754
Værdireguleringer af likvide aktiver	714.546
Andre reguleringer	5.666
Øvrige finansforskydninger i alt	-53.002
Ændring i likviditet 2023 i alt	1.173.811
Likvide beholdninger, ultimo året	12.913.609

Noter

Note 1 - Indtægter fra skatter, tilskud og udligning

(1.000 kr.)	2022	2023
Kommunal indkomstskat	29.421.843	31.193.755
Selskabsskat	1.655.469	1.942.030
Anden skat på visse indkomster*	356.127	483.955
Grundskyld	4.259.831	4.298.115
Anden skat på fast ejendom	1.259.352	1.267.855
Skatter i alt	36.952.622	39.185.709
Udligning og generelle tilskud	6.129.119	5.901.353
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	120.456	119.460
Kommunalt bidrag til regionerne	-74.172	-77.184
Særlige tilskud	609.900	580.044
Tilbagebetaling af refusion af købsmoms	-1.434	-32.027
Tilskud og udligning	6.783.869	6.491.646
Skatter, tilskud og udligning i alt	43.736.491	45.677.355

Note 2 - Forsyningsvirksomhed

Området er omfattet af "hvile i sig selv"-princippet, hvilket indebærer, at området over en årrække ikke må oppebære hverken overskud eller underskud.

Note 3 – Aktier og andelsbeviser

(1.000 kr.)	2022	2023	Egenkapital i selskabet jf. kommunens regnskab 2023	Københavns Kommunes ejerandel
HOFOR Forsyning Holding P/S	10.509.703	11.122.160	11.122.160	100,0%
HOFOR Komplementar A/S	606	603	603	100,0%
Metroselskabet I/S	-1.222.773	706.382	1.412.764	50,0%
Udviklingselskabet By og Havn I/S	-1.380.991	-175.360	-184.589	95,0%
Centralkommunernes Transmissionselskab I/S	472.700	365.490	529.696	69,0%
I/S Vestforbrænding	242.368	253.581	1.195.573	21,2%
Arena CPHX P/S	152.468	169.541	339.082	50,0%
Arena CPHX Komplementar A/S	272	269	537	50,0%
I/S Amager Ressourcecenter	35.711	323.678	479.950	67,4%
Hovedstadens Beredskab I/S	37.618	24.866	31.200	79,7%
Grand Départ Copenhagen Denmark I/S*	4.938	-	-	-
Saltholm Ejerlaug	2.620	2.721	41.864	6,5%
Andelsboliger	15.249	10.335	-	-
Helsingør-Hornbækbanen	-	-	-	-
I alt	8.870.489	12.804.267	14.968.840	-

* Grand Départ Copenhagen I/S er nedlagt pr. 22. maj 2023

Note 4 – Andre langfristede tilgodehavender

(1.000 kr.)	2022	2023
Deponeringer*	4.953.924	5.216.464
Landsbyggefonden**	-	-
Tilgodehavende vedr. Nordhavnsvej	745.400	745.400
Tilgodehavende vedr. Vandkulturhuset	150.506	260.732
Lån til indefrysning af stigninger i ejendomsskat	483.802	593.418
Lån til pensionister ift. ejendomsskat	631.600	639.279
Øvrige langfristede tilgodehavender	656.598	657.633
I alt	7.621.831	8.112.926

* Københavns Kommune har i 2008 besluttet årligt at indskyde egenkapital i Københavns Energi (nu HOFOR) svarende til selskabets udgifter til renten og fra 2012 også garantiprovision på et lån, selskabet har optaget i Kommunekredit, og hvis provener er anvendt til at afdrage kommunens tilgodehavende i selskabet.

** Den nominelle værdi af indskud i Landsbyggefonden m.v. beløber sig til 2.328.910.390 kr.

Note 5 - Tilskudsdeklarationer

Københavns Kommune har ud over de bogførte tilgodehavender på balancen retten til at modtage gevinsten ved salg af 25 ejendomme med tilskudsdeklarationer, der indeholder 2.658 lejligheder. De 21 ejendomme er ejet af andelsboligforeninger, og de øvrige fire er private udlejningsejendomme. Det er ikke muligt at opgøre værdien heraf.

Note 6 - Grunde og bygninger til videresalg

Som beskrevet i anvendt regnskabspraksis har kommunen korrigeret regnskabspraksis således at kommunens tilbagekøbsrettigheder med virkning fra regnskab 2023 optræder under poster "Grunde og bygninger til videresalg".

Værdien af grunde, som kommunen har en tinglyst tilbagekøbsret på, er senest opskrevet i 2019 ved Cityringens færdiggørelse, hvor kommunen vurderer, at betingelserne for opskrivning senest var opfyldt.

Sammenligningstal for 2022 og værdien ultimo 2023 er fordelt på følgende måde:

(1.000 kr.)	2022	2023
Fysiske aktiver til videresalg	15.776	15.776
Tilbagekøbsrettigheder	4.979.639	4.924.184
I alt	4.995.414	4.939.960

Note 7 - Likviditet

(1.000. kr.)	2022	2023
Kontante beholdninger	3.566	3.437
Indskud i pengeinstitutter m.v.	-3.920.885	-1.348.496
Investerings- og placeringsforeninger	15.657.118	14.258.668
Likvide aktiver i alt	11.739.799	12.913.609

Note 8 – Egenkapital

<i>(1.000 kr.)</i>	
Egenkapital 31.12.2022 i regnskab 2022	27.806.308
Effekt af korrektion af anvendt regnskabspraksis for tilbagekøbsrettigheder	-860.487
Korrigeret egenkapital pr. 31.12.2022	26.945.821
+/- udvikling i modposter til takstfinansierede aktiver	12.470
+/- udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver	-25.500
+/- udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver	590.645
+/- udvikling i modposter til reserve for opskrivning	0
+/- udvikling i modpost for donationer	-711
+/- udvikling på balancekontoen	5.325.959
+/- resultat ifølge regnskabsopgørelsen	1.458.708
+/- direkte posteringer på hovedkonto 9	3.867.251
+/- regulering vedrørende mellemregning med forsyningsvirksomheder	182.991
+/- regulering af aktiver og indskud i selskaber m.v.	3.742.409
+/- regulering vedrørende hensatte forpligtelser, herunder pension	-543.905
+/- regulering vedrørende andre langfristede tilgodehavender	-11.818
+/- indskud i Landbyggefonden, tilbageført	-46.705
+/- kursværdiregulering af likvide midler	714.546
+/- regulering af langfristet gæld	-148.885
+/- regulering af kortfristet gæld	27.991
+/- direkte posteringer på hovedkonto 9 i øvrigt (kortfristede tilgodehavender)	-49.372
Årets bevægelser på egenkapitalen i alt	5.902.863
Egenkapital 31.12.2023	32.848.685

Note 9 – Hensatte forpligtelser

Kommunens hensatte forpligtelser på 27.946 mio. kr. udgøres af:

- Hensættelser til tjenestemandspensioner på 27.547 mio. kr.
- Hensættelser til arbejdsskader på 399 mio. kr.

Note 10 – Langfristet gæld

(1.000. kr.)	2022	2023
Kommunekredit	704.986	629.376
Langfristet gæld vedr. ældreboliger	179.331	184.027
Realkredit	6.297	5.294
Selvejende institutioner med overenskomst	15.532	14.258
Anden langfristet gæld	4.722	800
Almindelig langfristet gæld i alt	910.867	833.755
Gæld vedr. klimainvesteringer	110.095	101.826
Byfornyelseslån	1.600.796	1.603.168
Øvrig langfristet gæld	1.710.892	1.704.994
Langfristet gæld i alt	2.621.759	2.538.748

Note 11 – Københavns kommunes regnskabspraksis

Københavns Kommune aflægger regnskab i henhold til gældende lovgivning og inden for retningslinjerne fastlagt i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Regnskabet aflægges indeholdende alle indtægter og udgifter, forskydninger i de finansielle balanceposter samt statuskonti. Selvejende institutioner, som kommunen har driftsoverenskomst med og som dermed økonomisk er en del af den kommunale virksomhed, indgår som en integreret del af kommunens regnskab.

Korrektion af anvendt regnskabspraksis

Fra regnskab 2023 indregnes grunde, som kommunen har en tinglyst tilbagekøbsret på, i regnskabet under grunde og bygninger til videresalg frem for under tilgodehavender.

Forholdet har medført en reduktion af de regnskabsmæssige værdier af tilbagekøbsrettigheder med 0,8 mia. kr. pr. 31. december 2022. Forholdet har haft tilsvarende effekt på kommunens egenkapital og balancenum.

Korrektionen er alene af regnskabsmæssig karakter, og har således ikke haft indflydelse på kommunens drift, likviditet eller økonomiske stilling, samt

størrelsen af det forventede fremtidige provenu fra tilbagekøbsrettigheder.

God bogføringskik

Kommunens bogføring foretages i overensstemmelse med god bogføringskik¹, reglerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner samt øvrige relevante forskrifter.

Drifts- og anlægsregnskabet Indregning af indtægter og udgifter

Københavns Kommune anvender transaktionstidspunktet som grundlag for registrering af indtægter og udgifter. I regnskabsopgørelsen indregnes indtægter så vidt muligt i indtjeningsåret. Hovedreglen er, at alle udgifter, der vedrører året, indregnes hvis disse er faktureret. Såfremt kommunen ikke er enig i fakturaen, kan fakturaen sættes på hold, således at den ikke indgår i driftsregnskabet.

Foreligger der en fuldstændig opgørelse af faste tilbagevendende udgifter, og er der tale om et område med særlige lovkrav eller krav i forhold til hjemtagelse af statsrefusion, kan der ske periodisering af udgiften.

Det gælder som udgangspunkt, at:

¹ Den gode bogføringskik defineres som, hvad der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

- Varer/tjenesteydelser modtaget i indeværende periode, eller hvor risikoovergangen er sket i indeværende periode (dvs. at leverandøren ikke længere er ansvarlig for leveringen), medtages i indeværende periode, såfremt faktura er modtaget.
- Varer/tjenesteydelser bestilt i indeværende periode med levering i næste periode, skal medtages i næste periode.
- Udbetalinger gennemført i indeværende periode, hvor leveringen af varen/tjenesteydelser først sker i efterfølgende perioder, fx en måneds forudbetalt husleje eller udbetaling af løn til tjenestemænd, skal medtages i efterfølgende perioder.
- Hvis en udgift kan henføres til flere perioder, herunder betalingsperioden, fx ved regelmæssige betalinger som abonnementer o.l., følger driftspåvirkningen altid fakturadato i overensstemmelse med kontinuitetsprincippet, hvis der ikke er ganske særlige forhold, der betinger en anden periodisering.
- Hvis kommunen er uenig i udgiftens størrelse, skal der ske en bogføring i regnskabsopgørelsen af den del af beløbet, som kommunen er enig i, i det år udgiften vedrører. Hvorvidt modposten til bogføringen i driften er en udbetaling til leverandøren eller en kortfristet gældspost beror på en konkret vurdering i den enkelte sag. Det resterende beløb oplyses som udgangspunkt som en eventualforpligtelse i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet. Ved anlægsarbejder kan den aftalte betalingsplan indgå i vurderingen.
- Ved igangværende anlægsarbejder skal der kun ske bogføring i driften² på baggrund af fakturering fra leverandør i overensstemmelse med den aftalte betalingsplan. Der må således ikke ske bogføring ud fra en skønsmæssig vurdering af færdiggørelsen af anlægsarbejdet.
- Indtægter indregnes i optjeningsåret/i takt med at man optjener ret til dem. Dette forudsætter dog, at optjeningen kan dokumenteres, og som udgangspunkt er faktureret. Ikke-fakturerede indtægter kan som udgangspunkt ikke indregnes i regnskabet, medmindre disse opstår på baggrund af lovbestemmelser m.v. Der henvises endvidere til bestemmelserne for indregning af tilgodehavender, som skal være opfyldt ved indregning af indtægter.
- Eksternt finansierede projekter og modtagne driftstilskud håndteres regnskabsmæssigt via en driftsmodel. Dvs. alle udgifter og indtægter budgetteres og bogføres på relevante driftskonti i det

relevante regnskabsår jf. transaktionsprincippet. Eventuelle over- og underskud, ift. de budgetterede beløb, overføres til efterfølgende regnskabsår efter kommunens gældende overførselsregler.

- Udgifter til Landsbyggefonden skal udgiftsføres, når der foreligger en skemagodkendelse jf. transaktionsprincippet, hvorefter alle udgifter der vedrører året indregnes, såfremt disse kan dokumenteres pålideligt.

Konkret betyder dette i forbindelse med årsregnskabet, at:

- Fakturaer modtaget inden lukningen af periode 12 altid henføres til det regnskabsår, de vedrører.
- Hvis der herefter modtages eller udskrives fakturaer vedrørende gammelt regnskabsår af væsentlig beløbsstørrelse inden periode 13 lukker, skal disse henføres til gammelt regnskabsår. Alle andre fakturaer henføres til det nye regnskabsår.
- Fakturaer modtaget eller udskrevet efter lukningen af periode 13 henføres til det nye regnskabsår.

Sondring mellem drift og anlæg

Københavns Kommune følger de autoriserede forskrifter i Budget- og regnskabssystem for kommuner, hvorfor kontinuitetsprincippet er gældende i regnskabet. Sondringen mellem drift og anlæg laves på baggrund af kommunens bevillingsregler og fastlægges ved budgettildelingen.

Præsentation af balancen

Balancen viser kommunens aktiver og passiver henholdsvis ultimo regnskabsåret og ultimo året før. Balancen er udarbejdet i overensstemmelse med de formkrav der er anført i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Materielle anlægsaktiver

Generelt anvendes vejledninger og retningslinjer som angivet i Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Københavns Kommune indregner som udgangspunkt kun materielle aktiver, der indgår i den kommunale serviceproduktion og har en kostpris på over 100.000 kr. Beløbsgrænsen gælder dog ikke for køb af grunde og bygninger, som altid indregnes.

Internt oparbejdede, immaterielle aktiver kan ikke værdisættes pålideligt og aktiveres ikke.

² Med driften forstås styringsområderne service, overførsler m.v. og anlæg.

Ikke-operative aktiver (fx arealer anskaffet til rekreative, naturbeskyttelses- eller genopretningsformål) og infrastrukturelle aktiver aktiveres ikke, dette gælder fx:

- Parker, strande m.v.
- Veje og anden infrastruktur.
- Kunstværker, historiske samlinger m.v.

Afskrivningsgrundlag mv.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris, eventuelt med fradrag af forventet scrapværdi efter afsluttet brugstid, såfremt denne er væsentlig. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. Negative scrapværdier – hvilket fx er udgifter til bortskaffelse/reetablering – skal kun registreres i anlægsmodulet som en note.

Med hensyn til kostpris er der nedenstående tilføjelse: Grunde og bygninger anskaffet før den 1. januar 1999 værdiansættes til seneste offentlige vurdering før januar 2004. Disse bygninger afskrives over den fulde afskrivningsperiode fra 1. januar 2004. Grunde afskrives ikke.

Der foretages ikke afskrivning på følgende aktiver:

- Aktiver under udførelse
- Grunde
- Grunde og bygninger bestemt til videresalg.

Grunde og bygninger bestemt til videresalg skal fremgå som en særskilt regnskabspost under omsætningsaktiver, når der både foreligger en administrativ beslutning om, at de pågældende grunde og bygninger skal sælges, og disse ikke længere indgår i den kommunale serviceproduktion.

Forbedring og vedligeholdelse

Forbedringsudgifter sidestilles med anskaffelser, mens vedligeholdelsesudgifter anses som driftsudgifter. Forbedringsudgifter i form af tilbygninger og udvidelser registreres sammen med det oprindelige aktiv i anlægsmodulet.

Afskrivninger

Der foretages lineære afskrivninger baseret på Indenrigsministeriets autoriserede levetider for de enkelte aktivklasser. Hovedprincipperne er:

- Administrationsbygninger, beboelsesejendomme m.m. 50 år.
- Øvrige bygninger til serviceformål (skoler, daginstitutioner m.m.) 30 år.
- Tekniske anlæg i øvrigt 20-50 år.

- Maskiner og parkeringskældre 15 år.
- Specialudstyr 10 år.
- Transportmidler 5-8 år.
- Inventar, herunder computere, IT- og Av-udstyr 3-10 år.
- Investeringer til indretning i lejede lokaler samt installationer i disse skal afskrives over lejeaftalens varighedsperiode, dog max. 10 år.
- Immaterielle aktiver maksimalt 10 år. Levetid fastsættes efter konkret vurdering af det enkelte aktiv.

Kommunen vælger som udgangspunkt den maksimale levetid inden for det gældende spænd, dog kan der på baggrund af de konkrete forhold afviges herfra.

Op- og nedskrivninger

Opskrivninger foretages som udgangspunkt ikke. Derimod foretages der nedskrivninger, når der indtræffer en objektiv konstaterbar hændelse, der resulterer i en varig forringelse i kvalitet, kapacitet eller fremtidig økonomisk nytte af aktivet.

Finansielt leasede aktiver

Leasing af aktiver af finansielle årsager, hvor hovedstolen udgør mindst 100.000 kr., optages både som et anlægsaktiv og som en finansiell forpligtelse. Anlægsaktivet og den finansielle forpligtelse bliver automatisk optaget på balancen, når det registreres i anlægskartoteket. Finansielt leasede aktiver under 100.000 kr. medtages alene som en finansiell forpligtelse.

Indregning og måling sker efter de af Indenrigsministeriet udmeldte retningslinjer, herunder beregning af nutidsværdi for anlægget og kapitaliseret restforpligtelse. Ved et finansielt leaset aktiv forstås et aktiv, som kommunen leaser, og hvor alle væsentlige risici og rettigheder ved besiddelsen overføres til kommunen, selv om ejerforholdet ikke formelt overdrages til kommunen.

Bemærk, at operationelt leasede aktiver ikke optages på balancen, men udgifter hertil bogføres i driftsregnskabet, og væsentlige forpligtelser oplyses som en eventualforpligtelse i de obligatoriske oversigter.

Finansielle anlægsaktiver

Værdipapirer og kapitalandele

Børsnoterede obligationer, investeringsbeviser og aktier måles til dagsværdi (kursværdi) på balancedagen. Ikke-børsnoterede kapitalandele/værdipapirer måles til andel af indre værdi i henhold til senest godkendte årsrapport for pågældende selskab tillagt Københavns Kommunes indskud i eller udlodning fra selskabets

egenkapital. Værdiregulering af værdipapirer sker via egenkapitalen. Realiserede tab og gevinster opgøres som forskellen mellem salgssum og bogført værdi pr. seneste 1. januar og registreres som realiserede kurs-tab og kursgevinster på hovedkonto 7.

Omsætningsaktiver

Varebeholdninger

Der sker registrering af varebeholdninger, når værdien overstiger 1 mio. kr. Herudover indregnes varebeholdninger, hvis der årligt sker væsentlige forskydninger i lagerstørrelsen, og lagerets værdi overstiger 100.000 kr. Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-princippet (først ind - først ud) eller efter et vægdet gennemsnit.

Grunde og bygninger til videresalg

Grunde og bygninger til videresalg indregnes til kostpris fratrukket tidligere års akkumulerede afskrivninger eller nettorealiseringsværdi, såfremt denne varigt ligger væsentligt under kostprisen fratrukket akkumulerede afskrivninger.

Under regnskabsposten hører også grunde, som kommunen har en tinglyst tilbagekøbsret på. Disse måles til kostpris, men er i henhold til regnskabsreglerne opskrevet til en højere værdi, når værdistigningerne opfylder nedenstående regnskabsbetingelser:

- Værdistigningen skal være permanent
- Værdistigningen skal ske på baggrund af en faktisk hændelse, der resulterer i en varig forøgelse af aktivets værdi

Tilgodehavender

Tilgodehavender opgøres som udgangspunkt til kostpris, dvs. til nominel værdi og værdireguleres ikke i det udgiftsbaserede regnskab. Der foretages afskrivninger, når der er konstaterbare tab, dvs. beløbet er uerholdeligt.

Værdipapirer

Omfatter pantebreve som indregnes til dagsværdi (kurs) på balancedagen.

Egenkapital

I egenkapitalen er også indeholdt modposten for de ikke-finansielle aktiver hos de selvejende institutioner, som kommunen har indgået driftsoverenskomst med. Selvejende institutioners øvrige egenkapital skal henføres til 8.55.63, da det behandles som langfristet gæld.

Hensatte forpligtigelser

Forpligtelser indregnes i balancen, når kommunen på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, som resultat af en tidligere begivenhed, og det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer, og der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen.

Tjenestemandspensionsforpligtelser

Kommunens nettoforpligtelser til tjenestemandspensioner og lign. er opgjort i henhold til Indenrigsministeriets regelsæt i Budget- og regnskabssystem for kommuner. Kravet heri er, at der minimum hvert 5. år foretages en aktuarberegning; kommunens forpligtelse bliver som udgangspunkt aktuarberegnet årligt.

Fratrædelsesbeløb ved åremålsansættelser

Optages til nominel værdi i overensstemmelse med indgåede aftaler; der indgås som udgangspunkt ikke nye åremålsansættelser i kommunen.

Langfristede gældsforpligtigelser

Langfristet gæld er optaget med restgælden på balance-tidspunktet.

Kortfristet gæld

Kortfristet gæld optages med restværdien på balance-tidspunktet.

Noter til driftsregnskab og balance

Der udarbejdes noter til henholdsvis driftsregnskab og balance i det omfang, der er krav om noteoplysning, samt hvor det giver mening.

KØBENHAVNS KOMMUNE

Rådhuset
1599 København V
Telefon 3366 3366
www.kk.dk